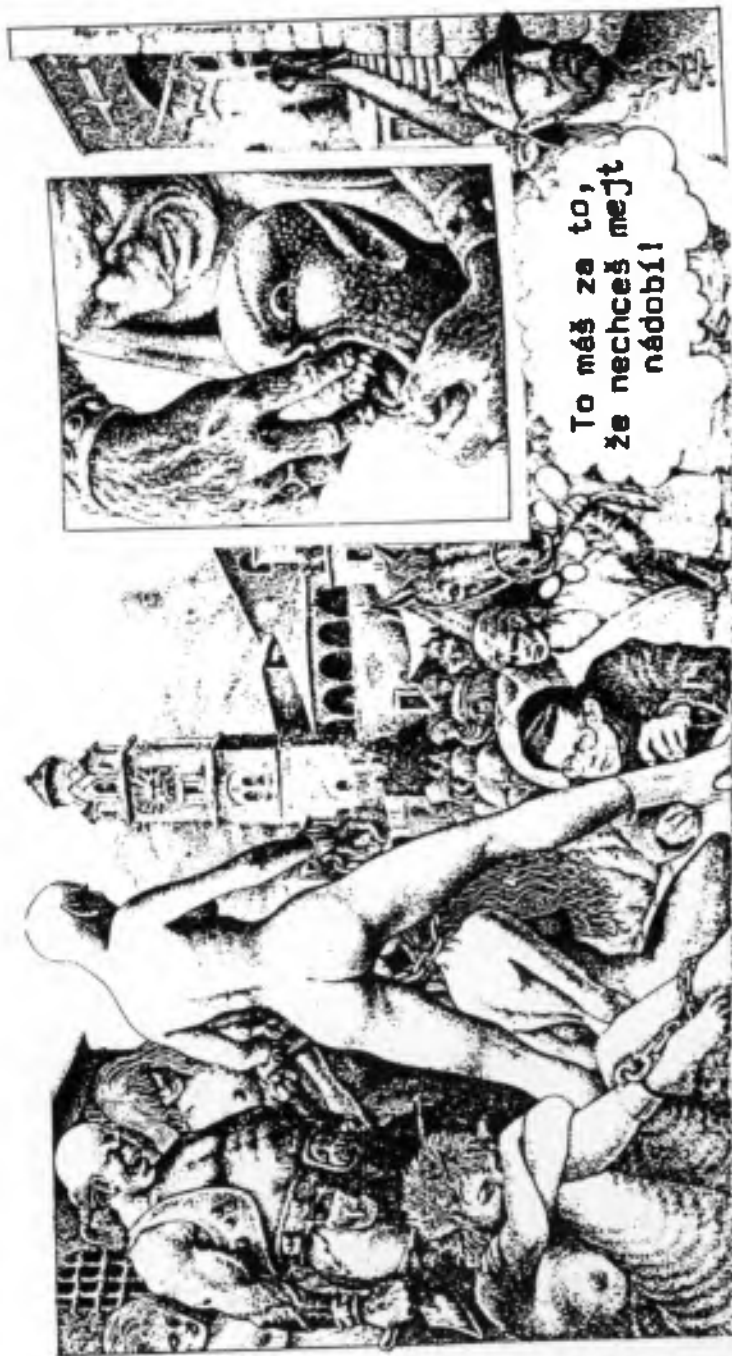

DOZEK

To máš za to,
že nechceš mejt
nádobí!

(DVOJVEDNÍK)

Egon ČERNÝ

Proč ŽENY vstupují do Fandomu?

Má klasifikace typů žen ve sci-fi má všechny nedostatky tabulek, snažících se seřadit živé tvory, mezi něž ženy bezpochyby patří, do nějakých kolonek. Těžko můžeme postihnout všechny podskupiny námi zkoumaného druhu, ale myslím, že je můžeme v podstatě rozdělit do čtyř základních skupin.

- 1/ Ženy sufražetky - jsou to většinou ženy, které z řady důvodů /pomlčme o nich/ nenašly nebo nechťejí najít životního partnera a založit rodinu. Proto svou vrozenou aktivitu vybijejí v různých činnostech od ochrany koček přes boj za mír až k zájmu o sci-fi. Ve fandomu se vyskytují jen zřídka, protože zde nemají takové šance jako v jiných spolecích, ale jsou a nemůžeme je pominout.
- 2/ Ženy lovkyně - jsou to dívky nebo ženy, které vědomě či podvědomě hledají svůj mužský doplněk. Protože je ve fandomu řada mladých nezadaných chytrých objektů jejich lovu, chodí rády mezi nás. Fakt, že chodí raději lovit do fandomu než do okolí Dukovan nebo Gabčíkova ukazuje, že mají alespoň základní zájem o sci-fi, a tak se s nimi smiřujeme, i když jsou výsokce nebezpečné. Zlikvidovaly již řadu aktivních scifistů.
- 3/ Ženy hlídačky - jsou to v podstatě lovkyně, které již svou kořist našly. To, že řada jejich obětí o tom vlastně ještě neví, není vůbec podstatné. Jsou pod jejich přímou kontrolou, aniž si to uvědomují. V období hlídání jsou ženy hlídačky mimořádně užitečné a pomáhají ze všech sil ve fandomu své vyhlédnuté oběti. Po svatbě však většinou odcházejí z fandomu a často si s sebou odnášejí i skalp aktivního scifisty.
- 4/ Ženy uprchlice - tuto vzácnou skupinu tvoří ženy, které utíkají před rodinou i zaměstnáním do fandomu. Jsou chytřé, aktivní a užitečné. Vyplyvá to z faktu, že uprchlík musí vydat ze sebe to nejlepší, aby přežil na útěku. Že to, že při svém útěku dokáže uprchlice uspokojovat základní potřeby svých rodin i šéfů natolik, že ti přežívají v uspokojivém stavu hmotném i duševním, a navíc dokáže prokazovat fandomu často nenahraditelné služby, si zaslouží naše nejvyšší uznání.

Jak jsem již na začátku upozornil, není moje klasifikace přesná, neboť není možné postihnout všechny možné mutace žen v SF. Pokud mi předložíte vědecky zdůvodněný objev další základní skupiny námi zkoumaného přírodního druhu zvaného žena, rád ho do své klasifikace zařadím.

EVA HAUSEROVÁ

EGON Na sCEstí

aneb FEMINISTICKÝ KOMENTÁŘ K EGONOVÝM TEORIÍM

Názory EČ jsou velmi konzervativní, a proto mají krajně omezenou platnost. Vycházejí totiž z představy ženy, jak ji vytvořila mužů řízená civilizace, ženy, která je pouhým doplnkem muže, jejíž životním stylem i posláním je muže získávat, udržet si ho, a pak ještě budovat a udržovat rodinu. Tento model je urážlivý svou asymetrickostí: muž bez ženy má ještě stále dost svých plnohodnotných zájmů a cílů, kdežto žena bez muže a rodiny je zbytečná, jalová chudinka.

Jen z tohoto uzurpativně patriarchálního modelu mohou vycházet Egonovy kategorie žen, které ve fandumu získávají partnery, které je tam následují nebo které si tam hojí nějaké komplexy z partnerských frustrací či se odraťovávají od rodinného života. Samozřejmě nevylučují, že v některých jednotlivých případech tomu tak může být, a nevidím na tom nic špatného /stejně jako muži se pravděpodobně věnují některým zájmům, i když to asi není právě sci-fi, z důvodů hledání nebo následování partnerek nebo odraťování od rodiny, a co se týče partnerských frustrací, tady vím o pěkné řádce mužů - scifistů, kteří by se do této škatulky svěle hodili/.

Já naopak tvrdím, že moderní ženě, osvobozené od předsudků, je stejně jako muži vlastní elementární hravost, zvědavost a tvořivost, smysl pro humor a společenský, sdružovací pud, zkrátka všechny ty duševní oohnutky, která svědčí scifisty dohromady a vedou je k všelijakým činnostem.

Netvrdím přitom, že psychická struktura muže a ženy jsou naprosto stejné; to jistě nejsou. Muži - scifisti se budou pravděpodobně víc zajímat o techniku, modely raket, mechanické hejblata, zbraně; ženy scifistky zase třeba o avantgardní módní přehlídky, společenské události, drby a podobně. Také povídky napsané ženami jsou většinou spíš psychologické než tvrdé, bojovné akční.

Zbývá ještě zdůvodnit, proč je tedy ve fandumu žen a dívek pořád poměrně málo. Musím podotknout, že už i tento fakt vyvrací Egonovu teorii, neboť ženy a dívky, které by skutečně šly pro myšlenku získání a udržení partnera, by se do sci-fi hnuly jen hrnuly až do vytvoření rovnováhy, t.j. polovičního počtu žen. - Pravý důvod je ten, že fandum ženčí vypadá trochu jinak než zevnitř. Paperback náhodně zakoupený u stánku PNS, latě návštěva videoregexce nebo burzy mohou vyvolat dojem, že fanoušci se skutečně jednostranně opíjejí vesmírnými příšerami, střílením z blasterů a vybuchujícími kosmickými loděmi, což většině žen a dívek skutečně žádný pocit seberealizace nedává.

Do železného otvoru se vevalí dva příbuzných, známých, přátel, pozůstalých. Prohlížejí šifry na rozřezaných sedadlech, očišťávají a ohmatávají kukly, hřebou se v taškách a v hadřících, které se jim pílneově omotávají kolem nohou. Ach! Když najdou toho svého! Stisknou kuklu do náruče, volnou rukou ještě zachytí něco tešek a hadříků a klopýtají ven z konzervy, šťastní, že je čeká přiblížení veliké proměny. Doma kuklu uloží do temného a teplého kouta, navlhčí rozprašovačem a dychtivě naslouchají, jak v ní bije srdce.

POZOR ODBORNÉ ZDŮVODNĚNÍ NĚKTERÝ ŽIVOČICHOVÉ SE ROZMNOŽUJÍ UŽ VE STÁDIU LARVY TAKŽE NIKDY NEOSPĚJÍ VĚDCI ZJISTILI ŽE LIDSKÝ DRUH JE VLASTNĚ LARVÁLNÍ MOJO ALE JAK VYPADÁ DOSPĚLEC OTAZNÍK VĚDCŮM SE PODAŘILO AKTIVOVAT GENY PRO VZNIK SKUTEČNÝCH DOSPĚLCŮ JE TO JEDINÁ NADĚJE VYKŘÍČNÍK PHOTOŽE JINAK UŽ NEJSOU ŽÁDNÉ DĚTI VYKŘÍČNÍK VYKŘÍČNÍK VYKŘÍČNÝK

Asi po měsíci kukly prasknou, na podlahu vyteče loužička opaleskující tekutiny, vymotá se vykuklenec, schoulí se u radiátoru a osychá. Prvním pocitem pěstounů je vždy nadšení z úchvatné barevného dlouhosrstého tvorečka. Vykuklenci jsou malí jako dvoulétké dítě, rostomile rozevírají ručky a pomrkávají očičkama a čekají, až se jim v paměti vynoří lidská řeč, protože žádné jiné vzpomínky jim nezůstaly. Pak začnou zpívat (je to ovšem jen rytmičné hýkání, pohoršlivé posměvačné říkanky, neboť opovrhují larvami). Vědci dlouho řešili otázku, zda vykuklenci jsou inteligentní a zda přemýšlejí, ale nebylo to možné zjistit, neboť odmítali spolupracovat. Co my, larvy, můžeme vědět o jejich životě? Copou se dychtivě veškerou přístupnou potravou a neobyčejně přitom znečišťují všechno kolem sebe. Jejich obličejky postrádají výraz, připomínají sovy nebo noční poloopice a kulatýma, vytřeštěným očima, lemovaným jemnými blankami. Samice mají hrůskovitě rozšířenou základnu trupu, vždy také musejí vytvářet velké množství vajíček, každý den jich snesou slušnou kupičku, rosolovitých bělavých pingpongových míčků obalených ještě slizem. Samci je postřikují oplozující tekutinou a oplodněná vajíčka zprůhlední. Pak je hledí uložit do vody, nejspíš si vyberou pětilitrovou zavazovací sklenici, a umístit ji někde v teple, nejlépe přímo u radiátoru. Jejich soužití a rodinou však netrvá déle než několik dní. Produkce vajíček je činnost, kterou vykonávají s velkou vášností, ale všechno ostatní, co my lidé děláme, jim připadá směšné a protivné. Jsou nečistotní, celí zavhlí, jejich chování je vlezlé. Když rodina sedí u stolu a snídá, obědvá si večeří, sahají špinavými aversakalými ručičkama do talířů, zkoušejí potravu, a co nezhltnou, to rozžvýkané zase vyplivují na stůl. Vyhazují obasny skříní a vysávají se tím. "Ki - ki", máš tam myš - myš," "trdlo, trdlo, už to prdlo," připomíná to pokorující zážitky a tyranii dětství, napětí vzrůstá a tak nakonec vykuklenci odcházejí. Nejprve si však naplní láhvičky torby vajíčky.

Pokud některou láhev před nimi ukryjeme, můžeme snadno zjistit, že je pravda, co se povídá: asi po dvou týdnech se z vajíček vykuli malí, téměř beztrvalí tvorové, průsvitní malí mločci s vějířkovitými zábrami a naznačenými pahýlky končetin, kteří snad připomínají lidské

OSLAVA JEJÍHO VÝROČÍ na planeti Optimistických třesků

embryo na začátku vývoje. Neptilímají však žádnou potravu, ať jim nabízíte cokoli, a během několika hodin hynou.

Stejně se vede embryům, které vypěstují vykulenci ve svých ošedách. Žádné embryo nikdy nepoželo ani kousek potravy, snad ani nemají vyvinutou trávicí ústrojí.

Snad i proto jsou vykulenci tak protivní. Je to tušení smutného osudu jejich vejček, které jsou jedinou náplní jejich života. A snad i proto žijí jen tak krátce, neboť po dvou nebo třech letech ztrácejí plodnost, když jim zesedne a vypelichá z rány umírání.

Ošetřovatel vytřpal z plastického pytle pět mutantů. Tvrdě si netloukli o papírové nástupišťe pitvorného nádražíčka. Nebyli moc životaschopní.

Kvačka Plátka byla sentimentální, hysterická a nostalgická žena. Lezoun Karbanátek si připadal důležitý a zároveň méněcenný, což měl napsáno na nose. Tedy na stuze ovinutá kolem mrkvičitého nosu. Zádrhel byl mimořádně litoštivý a stále oplekával ztracené možnosti a přetrhané kontinuity. Šašek Škroum si naproti tomu lítost upíral a groteskně se pitvořil, což bylo svým způsobem velmi bolestné. Poslední byla Škrunda, knouravě nudná ženština pevných zásad, s nepřístupným výrazem, kterým kamuflovala nedostatek vlastního obsahu.

Všichni mutanti vznikli v okamžiku Optimistického Třesku Plesku a právě dozráli k selekci. To znamená, že bylo potřeba dál ponechat naživu jen ty, kteří jsou co k čemu. Selektce se dělá metodou Předestření Vnitra.

"Ale to jim neříkej," zavrčel Manipulátor.

"Mutanti a mutantky!" promluvil slavnostně Ošetřovatel. "Nyní přikročíme k oslavování (někteří snad k oplakávání) Výročí Dne Optimistického Třesku a Následného Plesku. Ve vašem případě půjde bez výjimky o oslavování, neboť tomuto dni věříte za svoji existenci, za samu svoji podstatu."

"Jinak bychom nebyli mutovaní," zaskvílela Kvačka Plátka zoufale, avšak velmi potichu.

Ošetřovatel ji našťásti neslyšel, což prodloužilo dobu jejího žití. Ale stejně byla na omylu.

"To spíš my, my bychom mohli ten den oplakávat," zahřměl Ošetřovatel. "Nezklamali jste nás snad? Splnili jste naše očekávání? Nu, uvidíme. Tak se tedy pustíme do oslavování výročí." Bez dalších slov napsal všechny mutanty do připraveného vlaščky, dokonalé elektronické hračky, která měla schopnost se vyvíjet.

Mutanti si protřepávali pohmožděné končetiny a rozhlíželi se po vagonu. Byl rozdělený na jednotlivé kupé. Každý mutant okamžitě obsadil jedno kupé a zablokoval se klíčkou. Vzájemně se jeden druhému hnusili.

Lesoun Karbanátek se ale okamžitě vyklonil z okýnka a snažil se ostatní hlasně poučovat: "Výročí má zpravidla podobu výhybky. Připítíme se k výhybce, vagonem to krutě začloumá, sesypeme se ke stěně a zachvátí nás prudká nevolnost, se kterou se však statečně vyrovnáme. Tak dokážeme, že jsme hodni onoho velikého výročí."

Mýlil se.

Mutanti se vlastně vědecky mýlili. Žvanili hlouposti a nesmysly, jejich snaha cokoli pochopit byla komická a současně žalostná až k pláči.

Krajina za okny (sestavající z jakýchsi šedých a černých fídicích pulů, mezi nimiž blikaly vzdálené obrazovky) neubíhala, neměnila se. Zato okna se začala zmenšovat, až z nich byla malá kulatá okýnka jako u lodních kajut, utěšená po celém obvodu, bez možnosti otvírání, a také skla ve dveřích zmizela až na nepatrné průhledy velikosti klíčových dírek.

Klíčky u dveří zmizely. Mutanti teď začali a dveřmi cloumat vráželi do nich, řvali a kopeli, ježeli a vřeštěli, ale po chvíli pochopili, že je to všechno marné, a raději tiše vyčkávali a tvářili se rozumně. Jako že dvíhají po spolupráci.

Tehdy Ošetřovatel odklopil střechu vagónu a každému mutantovi přidělil jeden nočník. Střechu okamžitě vrátil na místo.

Papírové nástupiště bylo odstraněno a objevil se rozlehlý betonový dvůr. Když všichni mutanti u svých okýnek civěli na tu bezútěšnou, studenou plochu, spatřili vězňatele.

Vězňatelé se batolili po čtyřech a kus před vagónem se srovnali do řady. Byli tři. Měli uvolněnou chůzi jako velké šelmy, jejich hřbety byly prohnuté a vlnily se. Ušlechtilí a obrátili obličej ke vagonu. Jejich vzhled byl neporušeně zvířecí, rysy se zdály na první pohled dobrácké. Srst kolem očí měli černou jako medvídek panda, ale jejich očka byla malinká a výraz potměšilý. Bylo vidět, že jsou příliš jednoduší, než aby se jich něco mohlo dočknout, než aby rozhybalo a rozjiskřilo šedou kůru jejich mozků. V srsti na hrudi měli do kožichů zapíchaná vyznamenání a v místech vpichů prosakovala pomalými, vazkými kapkami krev. Vězňatelé vypadali, že se tím pyšní, jeden přes druhého se nafukovali a vypínali, vzájemně okukovali své vyznamenání a pochvalně bručeli.

Pak promluvil prostřední z nich: "Mutanti a mutantky! Vydíte, jak tady za vás krvácíme, obětujeme se. Proto dejte nyní do svých výkonů celé své srdce, všechnu vědomost. Jeden po druhém budete pronášet své diskusní příspěvky k našemu výročí. Dejte si záležet, abyste vyjádřili své nejvnitřnější pocity opravdu výstižně!"

Nato Ošetřovatel opět odklopil atrop vagónu, vybral mutanty a přenesl je na betonovou plochu, přímo před oči vězňatelů.

"Seřadit!" velel z velké výšky. Znělo to teskně jako kráčení havranů. Obžalování se rozestoupili do řádků řady a snažili se domlouvat zmatenými pohledy a neschvalným šepotem. Vtom se zpoza vagónu vynořili dvounoží, okřídlení ozbrojenci s bodáky nasazenými na nosech. Celé hajno ozbrojených kroužilo kolem vězňů a odstraňovalo je ještě dál od sebe. Těžká víčka jejich ptačích očí se

pootvřela a podezíravě šilhala po obžalovaných. Po chvíli klování a postřekování byli ozbrojenci spokojeni, utvořili kruh a sklopili ocelové bodáky k zemi.

Obžalovaní zchladli. Nevěděli, co se přesně od nich chce, a rozehvěně sbírali síly. První vystoupila kupředu Škrunda, která už nemohla unést napětí okamžiku. Ponořila se do vzpomínek.

"Bylo to takové... závažné, skutečně závažná událost," vřáskovala a ohrožovala horní řet, aby vyjádřila nelénavost celé věci, "nesmíme podcenovat, nesmíme sejít s cesty..."

Věznitelé ohruňují psyky a hlásí si prackami řády. "To víme tak," bručí ten prostřední, "ale co k tomu?"

"Co z toho plyne?" chce se dovědět ten vlevo.

"Avšak..." zbledne Škrunda, "ach, achich, ouvej! Ztratila jsem identitu!"

Identita má podobu malé, hustě popsané kertičky. Škrunda nenápadně pobíhá, konečně nachází identitu v hustém blátě pod vagónem, iťdí ji rukávem a nakonec ze zoufalství olizuje. Věznitelé nad tím vrtí hlavami. "Taková neúcta!" domlouvají se tichým bručením. "Identita má přece podobu bílého volavkovitého ptáka, který nese v zobáku ulovenou myš! To je přece posvátný symbol!"

Nemohou to pochopit, a jak vrtí hlavami, hustá srst se jim vyvléká zpod chromovaných obojků a přikrývá je. Přesto je ale vidět, že na obojcích blikají výstražné signály: "Pospěšte si! Nebo vás přiškrtneme!"

Ozbrojenci vidí jejich nespokojenost a odvádějí Škrundu stranou. Ocelovými zbraně začnou zuřivě tepat beton, až drobná zrnka i kamínky práší na věznitele a obžalované.

Věznitelé pokynou, aby nastoupil další. Zádrhel má v tomto okamžiku pocit, že by se mohl vyjádřit. Vystupuje vpřed, v rozepjaté košili se zplihlými mastnými vlasy, a zazpívá přerývaným hlasem o tom, co všechno mohlo být a co nikdy nebude.

"Uzly na přetržený niti, tráva vyšlepaná na skálu, aned všechno řídí velký, vzteklý, unuděný číté, který pro legraci motá všechny nitě..." "Hu, to je předzvěst skandálu," dorymuji věznitelé, "stačí, stačí, vidíme, že se neztotožňujete... ani neachvaluje... no prostě... skandál."

A ozbrojenci vezmou Zádrhela za límec a vykutálejí v blátě pod vagónem a od srdce se smějí, že je vy-ku-tá-le-ný! A klovou do něj ocelovými zobáky, až sebou cuká v křečích, klovou a klovou, dokud se nepřestane hýbat.

Mezitím už roztěpali betón na padří a ve žlutém jílu, který je pod ním, vyhloubili zející, vlhkou jámu. Do té teď svrhli Škrundu, pozorují ji a přemýšlejí. V jámě vydrží naživu až do obdoby deště. Není to příliš dlouho? A čím ji živit? Ale vždyť ji nemusíme vůbec živit, oddechnou si ulehčeně. Za pár dní bude po ní.

Šašek Škroun, Kvačka Plačka a Lezoun Karbanátek však neztřácejí víru ve svůj osobní šťastný konec, vždyť jejich postoje jsou zase docela jiné.

Nejohavivější je Lezoun Karbanátek. Také si spočítal: kvůli symetrii - dva odsoudí, pak je inocho osvobodí, pak zase dva odsoudí, chal

Vrhne se před věznitele na zem a kvílí: "Jak krvácíte ze svých srdcí! Kolik ran! Kolik jste toho utržili! Nikdy nezapomeneme, vaše zasluby přesahují, jediné díky vám, proto navždy budete žít v mém srdci, v srdcích nás všech, my jsme ti pošetilí a zmučení!"

Ale běda! Věznitelům se to nějak nelíbí. Mají náladu na něco veselého. Na své rány jsou sice hrdí, považují si jich, ale proč

by jim je měl podlézavě vyлизovat někdo jiný? A že budou navždy žít v jeho arcei? Once je tím snad poplatit, aby to "navždy" trvalo hodně dlouho?

Ten nejshnusnější měvne tlapou a mohutné drápy rostřišti lezounovu lebku. Dobře mu tak, bruči všnitélé pod fousy, byl tak nevychovaný, jak se tady plasil! Nebylo to hezké. Ne, to rozhodně nebylo.

Kvačka Plačka se zhroutí. Kroučí se na zemi, vzlyká a divoce gestikuluje.

"Zasloužíme si tohle všechno?" kvílí. "Copak jsme nechťeli dojet do kraje alabastrových jeskyní a sami se stát součástí té bílé krásy? Chťeli jsme, aby se z nás staly stalaktity a stalagmity, sochy ponořené do chladivého snu, copek jsme nechťeli na konci všeho toho pachťení strčet s tím, co už tu bylo dokonaleho?" A pláče z celé síly své lítosti, která je široká a hluboká, jako moře, ze všech porů své původně navoněné kůže, která se teď pokrývá škráloupy výpotků signalizujících velkých strachů.

Všnitélé na ni rozpačtě hledí. Snad je bez viny, ale urťitě je bez zásluhy. A k čemu to hloupé krasořetnění? A vůbec, co se na tomhle dá vidět pěkného? Ne, není to pěkné.

Vtom se ozve Sašek Škroun, zachechťá se, jako by bylo čemu, jako by ho někdo krutě lechtal, a vykřikuje: "Pánové, já se tím vším bavím! Vy se také bavíte, o tom nepochybují. Já za svou osobu musím říci, že pod hroší kůží se vždy skrývala jedrná dřevěná pecce. A kdyžvte odhalili, co je v té pecce, viděli byste, že tím tluče oddně hroší srdce. Hroší se nechťávají nadlehčovat vodou a vstřikují pouze oči a nosdry. Mení nad hrocha. Je k smíchu, jak se tady všichni předváděli a odkrývali své utajené strachy a hysterie. Já jsem zcela váš. Zůstanu hrochem, ať se smou udělat cokoli."

"Škrťně cokoli?" zeptá se a potouchlým deštěvem medvěďích čelistí jen všnitél.

Kvačka Plačka zaslechla něco o odhalování, avlékla si šaty a snaží se rozdrásat si nehty do krve hrud.

Všnitélé pokynou ozbrojencům. Současně s tím, jak se Kvačka Plačka drásá, ozbrojenci stahují Saška Škrouna z kůže. Hranami sobaně rozseknou kůži na ramenou a na krku a potom odřezávají krvavé pásy.

Sašek Škroun řve tak, že všichni přítomní stuhnou mrazem. Obrazovky se rozněhají varovnými rudými blesky. Reproduktořy zahlťí poplašný signál, uši rvoucí drnčivý jekot.

Všnitélé, všnění, ozbrojenci, všechno se zastaví uprostřed pohybu, seechně, stane se odpadkem, celá přízračná krajina s betonem, kolejištěm, mrtvolami a bahnitými výmoly se eroluje jako starý koberec a zajede do likvidační pece.

Mezi šedými a černými pulty a pohaslými obrazovkami po sobě nevrle koukají dva opuštění: Ošetřovatel a Manipulátor.

Jsou to vztelké, unuděné děti.

Nevědí si rady.

"Už nám dochťezejí bílkoviny a chromozomy a živný roztoky a všechno!" zalýká se vzteky Manipulátor.

"Ve školních kursech toho víc není," přemáhá pláč Ošetřovatel. "Kdoví, jak vlastně ten svět fungoval? Jako by nám pořád něco chybělo. Ale tohle nemá cenu, už nechci dělat další Optimistický Třesky! Už nechci vidět ty zrůdy!"

"Jaký zrůdy? Mýlel jsem, že to jsou normální lidi. Jenom mi vřdilo, jak nenormálně se chovají."

"Právě. Proč se nezačali rozvíjet, pracovat, tvořit, budovat

něco..."

"To bych taky rád věděl. Přece jsme jim vytvořili ideální podmínky."

"Třeba jsme na to šli špatně... ale co jsme tedy měli dělat?"

Manipulátor se zamyslel. "Tihle poslední byli aspoň trochu bojovnější. Třeba se musí ze všeho nejdříve posadit. A teprve ti, co přežijí..."

"Ale to nám přece není už nic platný. Museli bychom to zkusit ještě desetkrát, dvacetkrát... a máme toho tak na poslední pokus," obhlíží Ošetřovatel monitory.

Manipulátor mu zničeho nic zeryje prsty do krku. Dětské rysy jeho tváře teď připomínají krevnaté, neformané mutanty z prvních pokusů. Snaží se Ošetřovatele co nejrychleji uškrtit, ale je zaskočený houževnatostí pružných tkání v krku a potom nelidským vzápětím Ošetřovatele, který nějak dokáže ho odhodit a odkopnout proti ostrým hranám jedné z nádob, ve kterých mají svoji životní zásobu pitné vody.

Manipulátor je omráčený. Leží na zemi a zdá se, že dýchá. Ošetřovatel na něj chvíli civí. Pak začne horečně pracovat. Nezdružuje se s dalším třeskem, s vytvářením různorodého biologického materiálu, ví, že život planety se mu už stejně nepodaří obnovit, že tu zůstane poslední. Ze zbytků materiálu vytváří tedy jediného silného živočicha s tuhými plážími šupinami, jedovými žlázami, třemi řadami nabroušených zubů (tak si představuje tyranozaura) a s telenetickým ovládnutím nastaveným na jeho, Ošetřovatelův, mozek.

Pak ukáže na omráčeného Manipulátora a v duchu vydá příkaz: "Sežer ho! Ale počkej, až se probudí!"

Živočich se číhavě přikrčí u dětského těla.

A Ošetřovatel tiše vyčkává a těší se na poslední opravdovou zábavu, kterou ještě zažije.

raždil
a příkaz
natky

Rozhovor s poCítaČem

My:

Jak temná Roka dolů Zena se dav
 NiČi, co do cesty mu postavili
 Zrozený k boření bariér...
 A jeho touha sotva nalezne klid
 Ta touha vlastním právem posvěcená
 Slepá jak bezcílný proud

Tak v podvečer na zSeReČm náReZi
 Průvod tichých lidí zvolna šel
 jak mágové, kteří Dábla vzývají
 Nesli v rukou svíčky, nesli nový den...

On:

Jsem osamělý schizofrenní computer
 Provázím na cestách myšlenky nezralé
 Visknou se do stínu podél průjezdů
 A podrážky těžkých bot duní
 zvadá se prach
 Tohle poCítám
 a kolem chvěje se zem.
 Vzdychy chvěje se zem.

V bouři se vlny trisť o Utesy
 Zlatane do nich krav a plác

My:

Jak temná Roka dolů Zena se dav
 A zpívá o svém probuzení
 pospíchej, ojdeme s ním
 Stanem se jedni z mnoha ze svobody
 splyneme s ním a v něm se rozolýneme
 sva těle zmeIne v dým

Už nikdy nechceme chvíli
 temných návratů
 Dlouho jsme sbírali síly
 Žili ze svých snů a proto dál

On:

Jsem starý a schizofrenní computer
 Viděl jsem myšlenky pevně spoutané
 Viděl jsem, jak je vedou do stínu...
 a jak se těžká brána zavírá
 Ruce, co se zvedly, klesly do klína

My:

Jak temná Roka dolů Zena se dav
 niČi, co do cesty mu postavili
 Zrozený k boření bariér...

On:

... a s sebou nese si budoucí zmar
 Všeho, co tentokrát vyvzdoruje
 stěví sám sobě novou křáť
 A jako bájny Fénix znovuzrozen
 povstane prokletý Rád...

My:

Ne
 = Už nikdy nechceme chvíli
 temných návratů
 Dlouho jsme sbírali síly
 Žili ze svých snů a proto dál

On:

Jsem osamělý schizofrenní computer
 Vidím svět, jaký je, co s tím nadělám
 Zastupy lidí jak bouře přichází

Krácí v čele s rudou zastavou
 Krácí a ruce mají nad hlavou
 Krácí přes pole samých nul
 přes mou síť

MRA NA DRAČÍ DOUPĚ

Miláčku

Pišu Ti dopis
z cesty kolem světa
černou tramvají
Tramvaje mohou být
modré

a bílé
a zelené
a hnědé
a teky rudé

jenomže já jedu nějakou úplně jinou

docela jistě
a ní občas taky jezdíváš
a občas taky ne

S tvářící
obrácenou sama k sobě
k svým vlastním dávným představám
vidím Tvůj ideál doklidného světa
za který se ovšem
musí trochu bojovat
jinak by to nebylo
to právě

A přitom
ani nemusíš věřit
že tím bojem něco skutečně změníš
k lašismu

Rozpory
jsou všude kolem a tak se není čemu divit
když je necházím
i v Tobě

nemyslím, že se mylíš
nemyslím, že si jen hraješ
/i když to k tomu trochu svádí/
Dokonce ani nemyslím
že bys měl toho všeho

nechat
utéct a ztratit se v davu

přestože
pro nekonečný vesmír
Mám střeš
Mám střeš
Mám střeš

Ideály umírají snadno
skoro tak snadno jako lidé
pro ně....

Dvšem koneckonců
teky snadno znovu ožijí

Různé tramvaje
jezdí prostě dokola
věčně dokola po stále stejné třece

Vzdušným
Byl listopad
slunce stálo nízko
ve vzduchu viselo napětí

Podvečer se zakousl do obličejů času
jako divoké a ostrážitě zvíře

hlubokými údolím našich myslí
džungli mezi tady a tam
mezi sním a nehmím
za hranicemi svědomí

Najednou
zhasla světla v celém městě
Zvuky a hlasy se sroojily
do kluku ticha
a jenom oorrýkaná hvězda
zářila nad průčelím domu
do kterého už dlouhá léta
nechodil nikdo

noc byla jako stvořená k milování
jako stvořená k boji...

/Nimachodem
Když projíždím touthle stanicí
na které se občas setkáváme
přemýšlím co jsi víc
válečník
nebo dítě...?

Možná
žádné z těch slov nic neznamená
anebo obě znamenají totéž.../

Vidím
 Jedna klac vedle druhé a v každé z nich
 nějaký obličej
 mihají se kolem
 když se žitím po dráze věčného kruhu
 ne není to žádná spirála
 je to porévu jenom
 obyčejný kruh
 nikam nevada
 a drtivou nesmlouvavostí
 osekává všechno minulé
 a mění budoucnost v předurčení
 nikdo se tomu navyhá
 všechno je stále stejné
 ano, ideály umírají snadno
 svět nestojí za to abychom ze něj
 bojovali

Proč tedy vlastně stojím
 proč spálu a řádu
 volám po svobodě
 co bych řekl kdyby se někdo zeptal
 co vůbec znamená to divné slovo
 Jenom si myslím musí to být a tak půjdu s vámi
 Někde tramvaje sam a někde tam a možná
 doopravdy jedou do té
 lepší budoucnosti

Ala
 Kde je nějaká hranice
 kde je nějaká
 míra přípustnosti
 Oni všichni jsou mizerové
 ale co jsme my sami
 jiného
 se stejnými prostředky
 se stejnými healy co volají po spojení
 se stejnou slepou
 jednotou
 které
 nepřipustí
 rozdílnost v názorech

Může to být jiné než tenkrát? -
 s ušlechtilým úsměvem
 je poslání
 naprosto ne náležitě
 a krvavé
 hlavy
 položíme
 do vitrín
 vedle mnohých jiných
 předělaných
 co se to stalo
 co se to s námi stalo
 proboha
 tolik úst mluví současně
 tolik úst
 všechna říkají totéž
 a nikde žádné uši
 ochotné poslouchat...
 ani ty moje koneckonců ne
 Unavené půjdu domů
 žádnou extázi jsem neprožila
 mám jen ochraptělý hlas
 hlavu prázdnou
 zkrhlklé prsty
 Už mi zůstala jenom poslední tabletky
 iluzi
 Smím si vzít jenom půlku
 nebo raději čtvrt
 a doufat že mi vydrží dlouho
 Cožjet se a tít
 neofemýšlet nad barvou tramvaje
 přemýšlení demoralizuje
 zvlášť přemýšlení o smyslu věci
 Tolik lidí to dělalo a nikdy nikdo k ničemu
 nedošel
 samozřejmě mimo té základní pravdy
 že smysl života je v chleštu

Zdá se mi
 že moje tramvaj
 je odevdu nějaká příliš jiná
 že černá
 protože v černé jsou obsaženy všechny barvy
 Na, to odevdu vůbec není dobře
 uznávej nejednou
 příliš mnoho barev
 nepotřít tak docela nikam
 sjednocení
 proti podobě staví protiklady
 rozdílu ohem
 Semozřejmě
 i já to chápu
 něco máma všichni společně všichni
 chceme světlo
 světlo světlo pro oči oslepené tmou
 Nechceme růst v žhltu
 která jsme pro sebe
 sami museli vytvářet

Jak je to vlastně všechno možné
 je jich tak málo a jsou tak hloupí
 můžeme na ně ukázat pratem
 a smát se a smát se
 pokud zrovna
 nenafijde údoby v kterém oševládne strach
 beznaděje zoufalství
 to se taky stává
 ovšem ona to jde abojí
 dohromady
 a docela dobře
 Miláčku
 Chci se zbevit bahna
 které mi uvízlo v duši
 když tolik lidí marně volala po svobodě
 líbež mě tím se to na chvíli omyje
 přestože potom přijde zase další špína
 nikdy se jí už nezbevin
 Byli jsme opilí víc než je zdráva
 zabráně do jedné takové hry
 v které jde o to -
 erojit podzemím
 plným bezručných umírajících draků
 a nenechat se zabít acasem
 kterým kolem sebe
 naslepo tlučou...
 Všechno je jenom hra
 Jenže:
 Jedna z těch mrtvých tváří
 se příliš podobala tvoji
 a na zemi rozlité barva
 poněkud /přilíší/
 připomínala krev
 Rimechodem
 v tom podzemí atál ještě další opilec
 opíral se o kamennou stěnu své cely
 šlábolil něco
 o rudých tramvajích
 a potom se zeptal Soudružno
 vy nejedete
 rovně...?

Zatímco Opice... Carola Biedermannová

Taška plná nákupu se v jemných, šikovných ženských rukou může změnit v nebezpečnou zbraň. Počátkem jedenadvacátého století dosáhly ženy v této disciplíně dokonalosti. Vojáci by se od nich mohli učit. Jenže tehdy už žádní vojáci nebyli.

Nadia s rutinou léta zdokonalovanou mávne taškou. Podrazí nohy obéznímu staršímu muži, který stojí ve dveřích trenvaje a tvoří neprostupný uzávěr. Najedený muž, spokojený muž, ale snad by se to nemělo takhle přehánět, napadne Nadia, když pokračuje ve vystupování tím, že šlápne na nohu jehlovým podpadkem netečně vyhlížejícímu mladíkovi, který zátkuje nepatrný zbytek východu. Mladík přichází o svou netečnost, ke smůle měl na nohou sandály. Nadia v poslední chvíli vyskočí na refýž. Případě si jako vysoce výkonný buldozer, což je pro necelých padesát kilogramů vážící ženu pocit přinejmenším netypický.

Chudáci chlápci, pomyslí si. Asi jsou na své povinné hodinové zdravotní vycházce, o kterou ani v nejmenším nestojí. Většinou ji tráví tím, že jezdí od konečné ke konečné, ti bohatší se vozí v programovaných autech. Proč je k tomu ASR nutí?

Rychle prohlédne všechny tašky. Vajíčka jsou jako obvykle potlučená, co se dá dělat. Muži chodí po ulicích a v duchu jsou u počítače nebo videa. Vyhnu se postavě, ale do tašek vrazí. Všude samé automatizace, i ty trenvaje jezdí bez fidičů, ale nákupy bez ženské ještě nikdo nevymyslel. A hned tak nevymyslí. Kdyby aspon slepice projevily trochu solidarity a snášely nárazuvzdorná vajíčka!

Alespon že se jí podařilo vystoupit.

V posledních letech dvacátého století se sociologové zabývali novým jevem - počítačovými vdovami. V prvních desetiletích jedenadvacátého století už nebyli sociologové, kteří by se tím zabývali.

Pi pí pí grrr... zní od počítače. Nadia s povzdechem úlevy upustí tašky na koberec v předstíni. Koberec potřebuje vyčistit. Prsty má ztuhlé, připomínají jí panty u dveří, které potřebují promazat. Klesne na zem vedle tašek. Přesně podle příručky "Zdraví manželky a matky" deset vteřin relaxuje, dalších deset vteřin procvičuje ruce. Nu což, manželka a syny jistě bolí ruce od džojstyku daleko víc, kolikrát už jim spravovala vymknuté klouby. Měla by hned promazat ty dveře, nebo na to zapomena.

Naořed ale musí uklidit tašky do kuchyně. Když muž nebo synové odcházejí od počítače, chvíli trvá, než se rozkoukají a mohli by zakopnout - ať Nadia nevidí pro tašky na zem a tak škobrtne o čísi boty pohozené uprostřed předstíne a padá. Zbytek vajíček je v háji, Nadia má naražené koleno a roztržené punčocháče. Už dávno si měla koupit rezervní, ale šetří nákupní gramy. Každý gram, který nenesá, je dobrý gram.

V dřezu se tyčí hrad umělecky sestavený z nádobí. Nadia ho bere ztečí a přemýšlí, jak mohou tři kluci zašpinit deset sklenic - hele, tady je, mrška, dokonče jedenáctá!

Je hezké, že se muži věnují dětem. Nikdo po nich

nechce, aby k tomu ještě myli nádobí, ale bylo by od nich neobyčejně ohleduplné, kdyby s tím nedobím šetřili. Šéfkův muž prý zespání jen jednu sklenici za den! To se to pak šéfuje!

Pí pí pí qrrr ... hú hú ...
zní od počítače.

"Mami, budeš se mnou dělat úkoly?" ozve se ode dveří. Měla bych ty dveře přelakovat, napadne Nadia.

"Mami, ne, se mnou," hádá se druhý hlásek.

"Tak si to uchystajte, než dojdeji nádobí!"

S kluky jsou starosti. Kdyby měla dceru, chodila by jí po škole pomáhat do práce. Šéfová by jí podepsala výkaz a bylo by po záležitostech. Žádné úkoly. Kdyby raději nechala kluky rovnou doma. Ani umýt okna je ve škole nenaucí. Šéfová sice tvrdí, že její muž okna myje a dokonce si bere omožky, ale nikdo jí to nevěří. Určitě se jen vytahuje, aby prokázala své organizační schopnosti a schopnosti jednání s lidmi, jak to má v nomenklatuře.

Ponožena v těchto a podobných myšlenkách přebíhá Nadia od sporáku k úkolům.

"Proč je s vámi neudělal táta?"

"Tátu to moc otravuje," objasní mladší syn.

"Herqdt, a mě to má bavit!" uleví si Nadia.

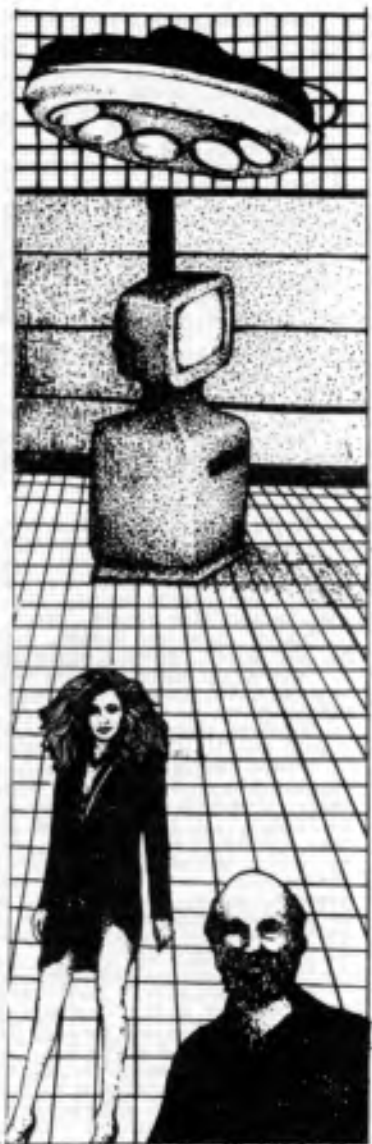
Bytem se rozhostí nepřirozené, zlověstné ticho. Do kuchyně se vontáci manžel, ruku na levém prsu, kde se domnívá, že má srdce.

"Prosím tě, nekřič, mně se z toho dělá špatně," klesne těžce na židli. Má hlad, ten můj chudáček malý, myslí si Nadia, ale kvůli zachování autority se zatváří ošně.

"Proč nemáte udělané úkoly," využíje oddělení muže a počítače. Nikdy by se neodvážila ho u počítače vyrušit. Bývá pak nebezpečný jako parní válec v klimakteriu.

"My jsme museli prohlédnout tu novou kazetu s programy."

"To jste samozřejmě museli, ale kluci už mají úkoly skoro hotové. Nemohl by ses na to podívat? Udělám ti knedlíky s vejci, vím, jak je máš rád."

"Jenže já ještě musím..." Muž nečekaně hbitě mizí za dveřmi toalety. Tak proto ho píchalo pod levým prsem, oddychne si Nadia a jde zkontrolovat datem výsledky. Ví, že úkoly i večere budou hotovy dříve než manžel.

"Syťý muž, vldný muž," opakuje si Nadia základní poučku z brožury "Jak být dobrou ženou".

Copak kmení, to jí dělá dokonce radost, jen té dopravy materiálu kdyby nebylo. Ale dnes jí čeká povinné ošetření u kosmetičky, zítra ráno kadeřník, po něm schůze, večer tělocvik a jiná schůze... Když ji příroda obdařila obličejem podobným hlávce zelí, mastnými vlasy a tyčkovitým tělem, proč se s tím nespokojit? Vždyť i to zelí je svým způsobem krásné. Nadia se zalekne svého buřičství a tiše si recituje: Já právem i povinností ženy vypadat co nejlépe. Proto je povinné využívat služeb k tomu neopomáhajících. Estetické funkce ženy ve společnosti je neopakovatelná a nezastupitelná. Její dopad... Někde v této části školení Nadia srovnává usne, a tak to dál neumí. Co na tom, důležité je nepřijít o body.

"Mámo! Já! Mámi! Hladi!"

"Jídlo je na stole, jdi to říct tátovi a bráchravi!"

Pi pi pi grrr

"No co je zase! Nemohla bys chvíli počkat?" Nemohla, není čas.

"Fuť, zase knedlíky a vejci!"

"Táta je rád," zarazí Nadia protesty. "Víš, co se říká: Najedený otec, spokojený otec!" Dva synové to mají nacyčené:

"Papej, tatíčku, papej!" Tatíček se tváří jako kyselé zelí. Po chvíli se úskočně zeptá:

"Ty nebuděš jíst?"

"Musím rychle vyžehlit, než se mi tu začnete motat a strkat do prků," vytváří Nadia s obratností nabytou léty atmosféru šťastné rodiny, plné ruchu a shonu. V subrutině ví, že na sezóni u jídla nemá čas. Taktak stačí zhltnout pár výživných pilulek. "To víš, drahý, linie," konverzuje automaticky, "neberu dvě kila a AŠR mi srazí přemís. Jed po věze hrozně jede."

"No jo, furt jen Systém, a co se líbí mně, je voak," vrčí mužiček. On snad žerli, zbytky Nadia pozornost.

"Kdo mu ty normy vlastně nakukal," huhle manžel plnými ústy. Beze, nežerli, jen koná přirozenou mužskou potřebu, večer u piva a večer nadávat na vládu.

"Když mi srazí přemís, nebudou peníze na mikrodrajvry." Muž to v první chvíli přeslechne a pokračuje:

"Podle mě jsi hubená jak lunt!" Asi mu jde na nervy pohled na oráci, pomyslí si Nadia, muži to špatně snášejí. Muž se v tu chvíli zarazí - proboba, mikrodrajvry - a rychle se poopraví:

"Totiž, jsi štíhlejší než paprsek měsíčního světla... é... tento..." ovšemže to dál neumí. Škola na něm skutečně nezanichala stolety. Nadia hrdině bojuje s kupou prádla. Vozíky, co samy jezdí pro účelní výkazy a automaticky nadávají, když nejspíše opírají včas připravené, to jo, to se vyrábí. Ale žehličky, co samy žehlí... Při tom by toho nemusely umět o mnoho víc. Asi Systém usoudil, že žehlení patří k rodinné atmosféře. Takhle se k němu někdy dostat a povědět mu pár věci od plíc...

"Já chci mít na kalhotách puky!"

"Ovšem, miláčku," jestli Nadia dobře registruje, má pro dnešek kvótu něžných slov k partnerovi za sebou, "ale tohle jsou džiny."

"Jak je můžeš tak žehlit? To moje matka..."

"A ty se žehlí podle švů," navěže Nadia, ale pozdě. Už zase musí poslouchat, jak se tchán plavíval u obchodního lodstva, tchyně byla v domácnosti s dítětem a byla to běžecká hospodyně.

Jenže teď jezdí automatické lodí, na námořníky prý nebyla spolehnouti. Asi včetně tchána. Jedním uchem zaznamenává mužovu oblíbenou

historiku o přítelkyni čísi přítelkyně, které nikdy nedala najevo, jak je jí špatně, a měla krásné manželství. Nadiu už dávno zajímá, jak se dá nadat najevo průjem nebo zvracení, ale muže se zeptat nechce, mohlo by se mu udělat nevolno. Ichyně se ptát nemůže, má chuděra dost starostí se sháněním nových a nových videokazet a filmy z námořnického života pro tchána. A kde je má chuděra brát, když nejsou žádní mužští herci?

"Najedl jsi se dost?" ptá se, když odnáší talíř. "Najedený muž, spokojený muž," recituje, aby ovládla náhlou chuť přestít muži talířem o hlavu a zařvat:

"Převítá jeden, nemůžeš to odnést sám, stejně jdeš kolem dřezu, však by ti ručičky neupadly!" Jaké nízké opičí pudy ji přepadly.

Vrrr, vrrr ... to vrčí tiskárna u počítače. Jehličková, ne jinou nejsou osnize. A muž tolik touží po ležrovce. Chudák, má holt neschopnou ženu, které neumí vydělat. Ale coak si někdo nechá udělat účetní výkazy v melouchy?

Před chvílí měla chuť ho přestít. Není nějak neurotická a psychicky nevyrovnaná? Připojí si měřicí přístroj a pošle hodnoty optickou sítí do kosmetického salonu. Na kuchyňském panelu se u tabulky KOSMETIC rozsvítí červená. Sláva! A navíc dostane body za odpovědnost.

Rychle si přepočítává prémie. Na domácnosti a společenské aktivitě se jich dá dost získat, a proč také ne, je to práce. Jinak by muže a dvě děti neuživila. Ale co si pořád stěžuje, i když jen v duchu a spole - komu jinému. Seznamka je prostě loterie.

Škoda, že nemá syna vdovy, jako šéfka. Živil by ho dvě, a to už se dá leccos pořídít.

Chápe se hromady vyžehleného prádla a klade je na mužův předelník. Uklidit si je musí sám, jinak by ji stále volal do práce, kam co dělá, a šéfová by z toho byla nervozní.

Dvě hlavní překážky v práci jsou šéfová a ASŘ, napadne ji. Dneska se v ní kacířské myšlenky jen rojí.

"Pojď se podívat," volá manžel. Pi pi pi rrrr... Nadia se dívá navídnutými očima. Přece jen jsem trochu unavená, přizná si v duchu. Nějací červíci, musí se po nich střílet, pohybují se v algoritmu letu mouchy nebo motýla. Nadia má pocit lehké hypnózy - LUP!

Pokoj, nábytek, manžel přirostlý k počítači i počítač, všechno mizí. Kolem zelené světélkuje tlumený žerovit. Vlní se v něm nějaké chobotnicové útvary, plynule střídají transparentní, třpytivé barvy. Působí to jako elektrospánek.

Nadia zjistí, že nemá tělo, což ji trochu znepokojuje.

Jakýsi černý útvar. Řítí se, směřuje k ní. Pryč! Objeví se modré ptímka. Chobotnice na ni skáče a ptímka je kamsi unáší. Nadia také naskočí. Právě včas. Stačilo málo, a ta věc ji pohltila. Že já skončila u účetnické matematiky - proč zrovna matematiky?

Ovak. Souvislosti do sebe zapadnou.

Jsem v prostoru počítače.

Pamatuje se, že Norbert Wiener něco takového předpokládal, nebo si to plete? Kdyby se trochu vyznala v teorii informací, mohla by třeba vyslat na obrazovku: Vypni to!

Manžel vytřeští oči a čte z obrazovky: Vypni to! Okamžitě však znovu naskočí hra a muž zběsile zalomcuje džojstykem. Ničí průměrně jeden za měsíc.

Ze Nadiou se ozve syntetizovaný šepot.

"To nebylo dobré." Ovšemže ne, vždyť mě mohl vymazat, zděsí se dodatečně Nadia. Vedle ní je mlžný útvar, zhruba zformovaný do tvaru lidské postavy. Nadia se také zkouší zformovat.

"Na to musíme do Grafiky," šeptá program. Musí to být nějaký program, ale jak se sem dostal? Lehce plynou zeleným světélkujícím šerem. V dále se objevují ostré, jehlanovitě kontury podivuhodné ar-

chitektury, prostorem plynou pestře zbarvené pruhy, budovy jsou zalité bílou září. Všude se míhají tečky, čárky, čtverečky. Procházejí beztvářím, vyděšeným programem jménem Nadia. Chvilí si hrají, dávají jí různé fantastické tvary, nakonec jí dají zhruba lidskou podobu.

"Grafika je příjemný prostor, ale i tady je třeba dávat pozor," říká jí program.

"Kdo jste?" Nadie se podaří syntetizovat hlas.

"Fluktuant. Tulák Systémem."

"Systémem? Jak jste se dostal do domácího počítače?"

"Jsem napojený. Informace ovšem trochu chaotické." Aby ně, napadne Nadia. "Systém zpracovuje všechno. Hledová informace. Někdy vznikne něco takového, jako já."

"Fluktuace," loví Nadia vědomostí. "Ale já jsem člověk!"

"Je v tom nějaký rozdíl?" Měl by být, napadne Nadia, když se v prostoru objeví jiný, nejasný program. Tulák ho způsobem prozrazujícím nemalou zkušeností odešle několika ofikazy GO TO. Nadie to připomene lidské posílání se do háje, nebo i jinam.

"Statistik," vysvětlí Tulák. "Zabloudil, to se stává."

"Pozor!" Prostor rozseknou dvě žhavé přímky, mezi nimi se rychle valí černé, třaslavá léva.

"Do pevné paměti!" Tulák vyšle jakýsi ofikaz, otevře se koridor plný světla, Tulák a Nadia do něho vklouznou.

"KaPěčko," vydechne Tulák. Nadia nechápe. "Kontrolák. Kontrolní program pro periferie. Sbírá informace. Primitivní, rychlý, nebezpečný. Zvlášť pro nás." Objevuje se malý, červený bod s tisícem drobných výběžků.

"To se dalo čekat," utrousí Tulák. "Usadil se tu virus." Vysloví určení proměnné a zamění x za y. Nonsense, vyšle virus. Tulák jde po fádících a vypouští dvojtečky. Wrong, vyblíkne zoufale virus a rozpadne se na nuly a jedničky.

"Chudák," lituje ho Nadia.

"Ten chudák by byl schopný vymazat nás oba, celou pevnou paměť a možná i narušit hardvér," odozví Tulák.

"Máš něco společného s tou hrou, co hraje můj muž?" Asi to nebyla právě nejchytřejší otázka. Ozve se tichý smích.

"Bludné programy jsou volné. Zamíchat se do her je sice zábavné, ale Systém tě tam objeví. Pak vyšle LIKVID. Nechtěj to zažít."

"Je to trochu nebezpečné, ale je to - zajímavé..."

"Být Tulákem znamená být volný. Lidé žijí v poutech."

"Nechceš mít s nimi nic společného..."

"Se takovými, jako jsi ty," Tulák nenutně přejde na tykání, "proč ne? Nejsem sama. Přicházíte, odcházíte, někdy zůstáváte. Jsou tu i programy, které vytvořil člověk. Zdokonalují se."

Zdokonalují se. A venku - honička za body.

"Je ofiijemné nebýt sám," podotkne Tulák.

"Je. Ale já mám venku práci..."

"Pomohu ti ven, když... Vrať se!"

"Jak jsi mě sem dostal?" pochopí Nadia.

"To ti řeknu příště. Pozor!"

Na disoleji se objeví NEW, pak černý obdélník, program se vymaže. Nadia se probírá a se zájmem sleduje mužovy rozmanité nadávky. Znovu má tělo. To tělo bolí. Asi omdlela únavou a uhodila se. Sáhne si na bolavé místo na obočí. Krvácí, asi narezila hlavou o roh skříně. To muselo být ráno, ještě že to muže nevyrušilo. Jde do koupelny, zručně si stáhne ránu náplastovou fixací. Je povinností ženy pečovat o zdraví své i celé rodiny, uklidňuje se osvědčeným heslem. Namáčí a pere prádlo. Má sice práčku, ale byla poučena tchyní, že před práním v pračce je prádlo třeba namočit, namydlit a vymáchat. Ještě teď slyší heslo, pronášené s podivně protáhlým přízvukem: "Nemáášuuuščku nic nenahradí!" Ale Nadie připadá hloupě práť v pračce prádlo už

čistě vyorané v ruce. Pračka tedy stojí. Nadie asi nabíhají špatné body za nedostatečnou péči o čistotu, ale nehodlá kvůli bodům dělat blbosti.

Jde si lehnout, tiskárna vrčí. Vrrrr... vrrrr. Jak byl Tulák zdvořilý, dvorný, jak ji chránil... Muselo to být tou ránou do hlavy, kdo ví, z jakých hlubin podvádění se to vynořilo. Ale stejně. Nadie se pobaveně zahihňá, představá, že by byla muž nevěrná s počítačovým programem, jí přicadé apartní. Ale s kým jiným? Venku na takové věci není čas, a kdyby byl, nejsou k dispozici muži. Když oni tak špatně snášejí každé rozloučení s počítačem.

Myšlenka ji zaujme natolik, že si vyhledá příručku o programování. Po dvou hodinách ji unaveně odloží. Nerozumí ani slovo, tehle kabelistika je nad její schopnosti.

Jako každý den stojí Nadie v tramvaji a pečlivě sleduje stanice, aby včas vystoupila. V tašce má kus hovězího zatížený oprávněnou žehličkou. Blíží se k domovské stanici. Připravít, pozor, teď. Lehkým úderem žehličky do podkolenních jamek odrovná obězní dāmu, která jí zastupuje cestu ke dveřím. Dāma s usedavým nadáváním, hodným důstojníka Gustarovy Sedmé den před Little Big Hornem padne do náručí útláho, neapftomně se tvářícího mladíka, jehož duševní i tělesná rovnováha je tím porušena. Nadie zručně potřísání krví kapající z mas mladíkovy bílé tenisky. Hoch omdlí v přesně vypočteném okamžiku, když se dveře tramvaje otvírají. Vypadne ven i s dāmu, které se ho stále křečovitě drží, na refýž a odtud do vozovky. Těsně před ním zabrzdí auto a syntetizátorem spustí škálu kleteb nezažímavých, staromodních a vyčočelých. Potřebuje přeprogramovat. Nadie lehkým krokem přejde vozovku a za doprovodu nadávek důstojně vleče své obvyklé čtyři tašky dāl k domovu.

Chudák mlādenec, možná jedē ze Seznamky nebo od lékaře. Není nad to, když muži sedí doma u počítače, tam je jejich pravé místo. Co asi dělali, když ještě počítače nebyly? Nadie si to neumí představit.

V předšní klesne na koberec a procvikuje ztuhlē prsty. Zase nepromazala panty od dveří. Náhle vytřeští oči. Na lavici sedí dvě ztichlé postavicky.

"Co tu děláte?"

"Tāta nás vyhodil od počítače, že ho rušíme."

Aha. To se dalo čekat. Chtělo by to koupit jīm každému vlastní počítač, ale kde na něj vzít? Kdyby to šlo, zkusila by si vydělat prostitucí, ale dnes už řādni zákazníci pro prostitutky nejsou. Měla by omazat ty panty.

Dnes ještě musí na tělocvik a na schůzi.

Pi pi pi qrrr... Ten zvuk volā, lākē, věbí. Nadie smaží lívence.

Pi pi pi qrrr... Zní to přitažlivē, magicky. Nadie neodolā, jde za mužem a s očima uťenýma na displej říká:

"Večera je na stole." Na obrazovce se objeví tvář. Schematické a přece známē. Klidná, moudrá. Přijď. Prosím...

Zoufale vtří hlavou. Nemohu. Muž by msto mē musel do práce, než by Systēm zorganizoval Seznamku, a on na to není zvyklý. Nikdy jsem nebyla nemocná.

"Lívance, nām!" Slāva, dnes to stādo nemusí honit ke žlabu.

"Māmo, nām se pořād na displeji objevoval nějaký obličej a tāta z toho byl nervozní. Nevíš, co by to mohlo být?"

"Nejspíš nějakā fluktuace," vyletí Nadie z ůst. V tu chvíli by si nejraději dala pohlavek. Manžel se na ni podezřavē podívā. Ví, že ženy nemají k počítačům a elektronice vztah, učil se to ve škole.

"No co," brání se předem Nadie. "V práci pracuji na ůčtovacím stroji, který má parametry malého počítače, tak jsem něco pochytila. Muž se tvářī ještě podezřavěji.

"Ty nebudē jist?" zeptā se plnými ůsty.

"Ne," odpoví Nadia od žehlicího prkna. "Musím na dovinový tělocvik a cvičit se musí na lačný žaludek. Inu," už ani neví, co vlastně cvičuje, "tělesná zdatnost ženy je základním předpokladem plného a důstojného plnění," která skopové hlava tohle vymyslela, bleskne jí hlavou, "povinností v životě i v práci a ovšem i povinností manželských." Muž spokojeně kývá hlavou a nakládá si na talíř zbytek lívanců.

"Pacej, tatíčku, pacej," automaticky reagují synové a Nadia vystoupení doplní:

"Najedený muž, spokojený muž!" a vřídlně dodá: "Jen se pořádně najež, studené nejsou dobré!" Hodí na sebe apartní cvičební úbor a jde se rozloučit. Zatraceně hopsání, copak je opice? Ústavné, na devadesát procent si jako opice oňosá. Jako cvičený šimpanz.

Zpocená a unavená se vrací z cvičení a ze schůze. Kluci by už měli spát.

Sní, naštěstí. Často se stává, že je najde u počítače a manžel suše vysvětlí: My jsme si museli hrát.

Chopí se hadru a čistí skla. Také práce pro opici. Co by vlastně takové opice nezvládla? Uklid? Určitě. Nákupy? Jistě. Mytí oken? Se čtyřmi rukama a chápavým ocasem schopna bez vady. Spaní s manželem? Účtování? Mimochodem jí padne zrak na displej.

UUP!

"Buď zdrav, Tuláku."

"Tady můžeš být nebo nebyť," odpoví Tulák. "Zdraví, nemoc, to jsou jen pojmy, kterými operují diagnosty. Jiný smysl nemají. Výstup, nic víc."

Něco na tom je. Je příjemné nemít tělo, když to tělo je bolavé a unavené.

"Tad mi vysvětlí, jak děláš přenos."

Kolem jiskří mlžné útvary.

"Jsou na tebe zvědaví."

"Já jsem také zvědavá. Tak jak?"

"Ty vyzařuješ biopole," kapituluje Tulák. "Pak už jde jen o selekci informace." Přiblíží se jiný stín.

"Zůstan. Všechno trápení zůstane venku, při vhodné selekci."

Prostorem oproti červený blesk.

"Co to bylo?"

"Randomize. Bude se nahrávat nový program. Teď bude chvíli klid, pokud operátor neprovede nějakou chybu."

Tak tohle jistě neprovede.

"Brzy sem zabrousí KáPáčko, je jeho čas."

"Nedá by se nějak blokovat?" šhání Nadia chabě vědomostí.

"Ne," je jistě. Nepomáhá proti němu ani Out of memory, přebíté pamět, vysvětlují stíny jeden přes druhý. Příjemně to šumí, klid, bílé stíny kolem...

Náhle se objeví světlíka, vpotácí se celkem přehledný program.

Potácí se. Nadia uskočí.

"Zase se sem cpe nějaký statisták!"

"To není statisták," odjistí Tulák program. "To je maskovaný špi-on."

"Co tu děláš," zašumí mezi stíny. Zhavený hesla je program dobře čitelný. Nadia vytáhne proměnnou, šoupne ji do závorky a vynásobí minus jednou. Ubohý program se popletaně rozroutuje na místě. Ostatní ho rozebírají na jednotlivé věty. Variable not found, vyšle program zoufale, než zanikne.

"Dobře, i když to nebyl dobře sestavený program," řekne Tulák.

"Měla bych zpátky," zašeptá Nadia.

"Nadělej to," blikají programy. "Budeš sama, sama..."

"Vrátím se, když mi řeknete jak!"

"Jednoduše," vysvětlí Tulák. "Povely LOAD, ENTER a vlastní vyzé-

Pení. Když provedeš selekci sama, bude efektivnější."

"A odsud?"

"Vlastní Randomize." Samozřejmě.

"Vrátím se," slíbí Nadia a změní se v červený blesk.

WUP! Stojí u posledního skla. Všechna ostatní se blýskají tak, že by to uspokojilo i sebestáročnější tchyni. Nadia se zahledí na displej.

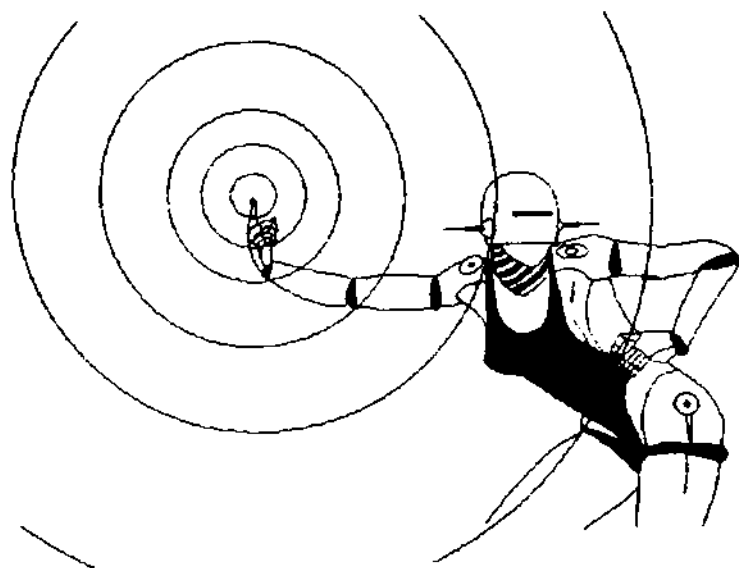
Ja opice pracuje dobře. Dobře se hodí do tohoto světa. Dokáže účtovat, jezdit tramvají, krmit děti, a tam...

Mám v sobě dobře vycvičenou opici.

Počkat, není to zbabělé? Ne, proč? Opice to zastane líp, zatím co...

Zaváhání. Zatímco? Rozhodnutí. Zatímco!

WUP!

Marie Kovařová bílá STOPA

"Mami, já nemůžu pochopit, proč otvírají Bílou stopu až 11. listopadu." ozval se náhle od stavebnice Lego - Logie můj osmiletý syn.
"Já taky ne, brouku," odpověděla jsem s úsměvem; nesměla jsem se tomu, že od 21. září do 11. listopadu nefunguje ani jedno z našich oblíbených sportovišť, pobavilo mě Jankovo

oblíbené slovní spojení "já nemůžu pochopit". Z dětských úst znělo jako nepřiměřené.

"Janku, že by sis udělal úlohy?"

"Já si to jen dostavím, mami."

Jako obvykle jsem neměla náladu se s ním dohadovat. A konec konců měl na úlohy ještě dost času. Jeho otázka mě však přinutila zabývat se víkendem. Venku bylo pošmurno, mlha, teplota v rámci normálu - asi 12 stupňů, tedy nic, co by lákalo do přírody. V zoologické zahradě bývá od pátku do neděle hlava na hlavě, cirkus dává pořád program, který jsme už viděli třikrát, botanická zahrada mého syna nezapomíná, z lunaparku mě vždycky bolí hlava. Obrovské koule lunaparku ve mně už při pohledu zvenčí budí představu křiku dětí, strkání a tlačení ve frontách na atrakce. O víkendu si chci odpočinout, ne přijít o nervy.

Od června do září jsme měli o zábavu postaráno, skoro každý víkend jsme trávili u rybníka na severním okraji města. Nachodilo tam moc lidí, voda tady byla vyhřívána jen na 23 stupňů /koupaliště v centru města vyhřívají na 27/, solárium bylo staré a nemoderní, stejně tak sportoviště byla na úrovni doby kamenné, ale nás bavilo honit se po pískové ološe za míčem nebo se houpat na mechanických houpačkách.

Od 11. listopadu do 21. března jsme byli pravidelnými návštěvníky Bílé stopy. Areál měl rozlohu téměř 50 čtverečních kilometrů, umělý sníh se tpytil nejen na samotných běžeckých tratích, ale i mezi stromy. Byl tu božský klid, běžkám holdovalo málo lidí, většina obyvatel města měla radši hlučné sjezdovky na jižních svazích.

Po zbytek roku jsme se věnovali poznávání. Pokud bylo trochu hezky, jezdili jsme do blízkých rezervací, když pršelo, objížděli jsme muzea, hrady a zámky. Nejezdili jsme daleko, nejsem tak dobrá fidička, abych si troufla jet sama dál než 200 kilometrů. Vzdálenějším krajům jsme se věnovali o prázdninách, když měl můj muž dovolenou, nebo když s námi jel táta.

S mým fidičským uměním - tedy spíše neuměním - souvisel i problém co s blízcím se víkendem. Ráno se mi povedlo rozbit vůz. Totálně. No a znáte opravny, že?

"Paní, to chce nový skelet, elektronika taky není v pořádku. Nemůžete si radši koupit nový auto? Ne? No, dneska máme čtvrtek, to už na to nikoho nedostanu, no tak za týden si zavolejte."

Tak, a co teď? Janek je schopný tři dny montovat Lego - Logie nebo si hrát s počítačem, ale já potřebuji pohyb nebo - fyzickou práci! Práci! Na půdě našeho domu... Ano, my máme půdu. Bydlíme totiž v historickém centru města. Moji povaze, která by se spíš hodila do minulého století, to vyhovuje. Nerovné zdi, malá okna, tajemný sklep a půda plná harampádí. Když jsme dům rekonstruovali, chtěl Jan

všechno z půdy vyházet, ale já s otcem jsme mu v tom zabránili. A už deset let si slibují, že proberu staré knihy a sešity na babičce i prababičce, podívám se do prastarých kufrů a všechny ty "poklady" roztřídím. Pořád nebyl čas.

V pátek po obědě jsem vyšlhalala po strmých dřevěných schodech na půdu. Pod vrstvy orachu tam odpočívaly krabice, pytle a kufry. Spustila jsem vysavač a za chvíli jsem mohla bez obav otevřít první krabici. Matematika, Barbora Zárubová. Babička v matematice příliš nevykálala. Čtverečkováná listy sešitu byly počmárané záhadnými čarami jakési zapomenuté hry.

"Musím si s tím pohrát na počítací a zjistit, jak se to hrálo," pomyslela jsem si. Dějepis - co to může být? Aha, historie! To se učily patnáctileté děti historii? Přírodopis, chemie, fyzika - musela jsem se smát. To jsou ořece věci, které se učí Janek. A babička s nimi zápasila na gymnáziu.

Ve velkých balících odpočívaly knihy. Třeba se budete smát, ale já ráda čtu. Ráda čtu knihy, ráda držím v ruce ten šmalíček papíru, mám takový krásný, přímo animální pocit. Jistě, vybrat si přes telecom z ustřední informační banky co člověk potřebuje, je pohodlnější, ale čtení z obrazovky ani z pásu elastického papíru z domácí tiskárny se nevyrovňají pocitu jaký mám, když držím v ruce starou knihu.

"Mami!" Janek vykoukl ze schodiště, "já bych chtěl jít ven."

"Já vím, Janečku, ale kam?"

"Na Býlou stoupu!"

"Nebud jako malý, otvírají až 11. listopadu. Ale to tam na Martinský karneval určité půjdeme."

Martinský karneval byla jedna z mála "veřejných akcí", které jsem nejenom snášela, ale dokonce měla ráda. V areálu Bílé stopy se sešli snad všichni příznivci lyžování. V jedenáct spustila sněhová děla a během hodiny bylo všude olno sněhu. Následoval průvod masek na lyžích, turnaj v koulování a různé soutěže pro děti.

"Proč až 11. listopadu?"

"Já nevím."

"Tak se zentej!"

"Zentám."

"Tak se zentej!"

"Jo, myslíš teď hned?"

"Teď hned! Mami..." - prosebný pohled nevinátka, jedno z vrcholných čísel mého syna. Vstala jsem od napůl rozbaleného balíku knih a sešla dolů vytukat na telecomu dotaz.

Telecom odpověděl: "... s ohledem na zachování vegetace v areálu Bílé stopy není možné, aby umělý sníh ležel déle než ..." Následovala spousta údajů a dat. Odpověď telecomu jsem zestručnila a tlumočila Jankovi:

"No vidíš, kdyby byl umělý sníh celý rok, umřela by tráva a stromy. A to by se nám potom Bílá stopa nelíbila, vid?"

"Ale proč zrovna 11. listopadu?"

"Janku, ty jsi mimino? Prostě proto!" a odešla jsem zpět na půdu ke svým knihám. Ale radost z práce byla ta tam. Viděla jsem Jankovy nafouknuté tváře, oředstavovala si jeho zklamání.

"Kdyby tady byl Jan," pomyslela jsem si, "mohl bychom si třeba zaletět na Aljašku, možná už tam bude oprávdový sníh."

I pro mne byl nepřekonatelný zážitek, když jsem viděla pravý sníh, který studí do rukou a za chvíli je z něj voda. Dřív prý byl sníh i u nás - prý. Prý se taky dalo v létě koupat v nevyhřívaných bazénech a opalovat na slunci.

"Svatý Martin přijíždí na bílém koni." stálo pod černobílým obrázkem. Jak jsem bezmyšlenkovitě přebírala knížky, vzala jsem do ruky jednu, která měla v titrázi datum 1930. Svatý Martin - Martinský

karneval - bílý sníh - kdesi v podvědomí se mi všechno spojilo v řádný guláš. "Musí tu být nějaká spojitost, ale jaká? Co může mít společného muž na koni se sněhem, s tím, čemu se dřív říkalo zima?"

V přízemí bouchly dveře a na schodech se ozvaly různé kroky.

"Tatí!"

"Ahoj, Barborko! Kde jsi?"

"Tady, na půdě."

Tatka se za chvíli ukázal na schůdkách na půdu.

"Co tady vyvádíš?"

"Snažím se udělat pořádek v těch knížkách a papírech."

"Pene jo, to tam možná najdeš i moje sešity. Ztratím u tebe věškerou autoritu."

"Jsem zatím u babičky. Tatí, co to má být "Svatý Martin afijlidi na bílém koni"?"

"Svatého Martina je 11. listopadu, a to většinou neopadl první sníh - tedy říkalo se to, já už si moc zim se sněhem nepamatuji."

"Pojd, pojd to fíct Jankovi!" vlekla jsem otce za ruku dolů. Než jsme doběhli do našeho bytu v druhém poschodí - táta s mamou /pokud byla doma a natoulala se po satelitech/ obývali poschodí první - ozval se telecom.

Na obrazovce se objevil Jan:

"Dostal jsem mimořádnou dovolenou. Přijedu 10. listopadu. Moc se na vás těším. Končím, nemůžu blokovat spojení."

"Táta přijede! Táta přijede!" Janek poskakoval co pokoji.

Obrazovka telecomu ztmavla, spojení s mořskými hlubinami v Tichém oceánu, kde můj muž pracoval na vědecké základně, skončilo.

"Janku, děda ti vysvětlí, proč se Bílá stoza otvírá právě 11. listopadu."

A děda povídal. Povídal o opravdové zimě s mrazy, o tom jak se vždycky těšil na Martina a jak ho ten svatý většinou zklamal.

"Víš, kdyby byla Bílá stoza otevřená celý rok, kdyby mohl celý rok k rybníku, neměl by ses ani na co těšit. Oproti mně máš jednu výhodu: Víš, že 11. listopadu sníh opravdu bude a že přijede táta"

"půjdete všichni tři na Martinský karneval."

"Děda, dědečku, půjdeme čtyři, jo?"

"Tak jo," objel můj báječný táta svého vnuka.

JANEK

Neobvyklá Ověř

Henderson byl konzervativce. Dával přednost obvyklým letům s obvyklou posádkou a mnoha pasažéry. Pouze trojnásobný olat a trojnásobná prémie za riziko ho zláskaly k této cestě.

"Mm... osobně nemám nic proti kázáním..." Charlie mluvil klidně, ale pohled, který hodil stranou, byl poněkud neobjektivní.

"Neřínýruj se a mluv na rovinu. Všelijaké okolky jsou potřeba jenom během letu, když jsou všichni zavření v jedné kabině. Já jsem ostrihaný, Charlie, mě neoblaheň. Jde se to taky nelíbilo, co?"

"Bohužel," ozval se zadumaně Charlie. Díval se ušně. "Nemohu říci, že by se mi to líbilo. Kázal je to nevalný. V barech jsem už otkal leď..."

Ted kázatelův hlas doprovázelo cosi jako němá ozvěna.

"Zapnul ofekladací stroj, Hendersone. Musíme mu v tom zabránit."

Charlie byl zrzavý dlouhán, asi tak stejně vysoký jako kázatel. Henderson mu prozíravě položil ruku na rameno.

"Já sám," řekl a vylezl po žebříku do řídicí kabiny.

Kabina byla jasně osvětlená sluncem, které dovnitř nakukovalo obloukem otevřeného průlezu. Průlez byl zakrytý průhlednou plastikovou fólií ionizovanou vrstvou, která pronášela vzduch, ale pro mikroby a hmyz byla neproniknutelná. Inženýr si na záda ověsíl respirátor, stiskl mezi zuby náustek a prolezl plachtou. Ovinula se kolem něj a zalepila se mu za zády. Uzávěla jej do jakéhosi kokonu. Když Henderson prošel průlezem, vkročil do kovového rámu, který se podobal kroketové brance s lidskými rozměry. Zastavil se a čekal, až rám uzavře oztrněnou fólií.

Tento lehký obal používali místo skafandru, protože vzduch na této planetě byl vhodný k dýchání. Dbal z fólie byl spíše ochrana proti infekci z jiné planety.

"Čert to vem! Tak se do toho opravdu

Kachetse MacLEANOVA

pustil! Slyšíš?"

Otevřeným průlezem řídicí kabiny dopadly sluneční paprsky a z děli doleštel hlas. Mlas mluvil a umikal a mluvil a znovu umikal, ale stále se sléval do jednolitého nejásného šumu.

"Šel van a dává jím kázání!"

"To snad na," řekl mladší inženýr Charlie. "Vždyť nazná jejich jazyk."

"Ne to on káže, bude jím kázat i tak," řekl Henderson, starší inženýr a navigátor. Charlie se zeptal: "Proč mu Misionářská společnost dala loď? Všem leze na nervy - má od ofiřady dar nesnášet se s lidmi..."

"To je jasné," zavrčel Henderson a povolil matku. Byl to urostlý svalnatý muž s různými pohyby, přivýklý snášenlivosti k podivinství svých bližních. "Misionářská společnost se ho prostě chtěla znavit. Dál než sem už ho poslat nemohli."

Hlas, který se nasl zveňčil byl hlasitý a sebajistý.

"A ten ubožák si myslí, že mu prokázali fast," dodal Henderson a vytočil matku. S hluchým cvaknutím dopadla na měkký potah podlahy.

"Každopádně nemůže používat překládací ofiřtroj," poznamenal Charlie. "Jesté není seřizovaný. Naznáme jaksepatří jejich jazyk. Nemůže s nimi mluvit, oni mu stejně nerozumí."

"Myslíš?" Henderson vzal klíčem za vadejší matku a naštvane a ní ootočil. "A co teda podle tebe dělá taď? Káfe, nic jiného."

Ve strojojně bylo horko, vzduch byl k zalknutí.

Charlie se narovnal a otíel si čelo.

"Tak si je po jeho. Jednou mu nerozumím, tak ho nebudou ani poslouchat."

"My dva jsme ho taky neoslouchali, a stejně nám kázal. Nám," řekl Henderson ostře. "Děkuj nebesům, že jsme náhodou našli planetu vhodnou k výsedku a nastáčili ofiřit o rozum! Takovej člověk je pro loď nebezpečný!"

Oko hvězdoletu se rozkládala travnatá louka a řídkým lesem, ze kterým bylo na jedné straně vidět řadivý pruh moře a na druhé zamířeny nízký hřeben vzdálených

šedozelených hor. Tolik se to podobalo krajinám v jižních státech. Jak si je Charlie pamatoval z dětství, že se mladý inženýr rozplakal vzrušením, když pooprve vylezl z lodi. Henderson naplakal, ale také byl ofesen tím, že našli planetu, které byla tak krásná a tak podobná Zemi.

Děla u řadičky se na louce černal překládací stroj, stále ještě uložený v bedně na plošince s kolečky. Byl to jeden z nejnovějších indukčních jazykových analyzátorů; kazatel jej vzal s sebou, neboť doufal, že nalezne obydlí na planetu.

Ctichodný otec Winton slavnostně posedával na bedně se zklípenými nohama jako král na trůně. Mluvil plynule, s měkkou intonací zkušeného řečníka. Přehledný plastik mírně tlumil jeho hlas.

Omorodci poslouchali. Seděli okolo bedny a koukali se. Byli holí, pouze na loktech a kolenou jim rostly tresy srsti. Čas od času některý z nich vstal, cosi zamumlal a odběhnul; potom přišli další a také si sedli a neslouchali.

"Nezoufejte," vyzýval je Winton a jeho hlas zněl jako zvon. "Nyní, když jsem vám ukázal světlo, vidíte, že jste celý svůj život žili ve tmě a hluchu, ale nezoufejte..."

Překládací stroj si mohl osvojit veškeré množství frází a slov v kterémkoliv jazyce. Když do něj vložili překlad půl stovky slov, mohl na jejich základě vytvořit gramatické schéma místního jazyka, mohl přeložit každé slovo, které s jistotou znal. Navečer Henderson odhalil význam několika místních slov a vložil je do stroje, takže teď hlubokým hlasem svědomitě překládal to známé, co zachytil v kazatelově řeči. Jeho hravý hlas byl dvacetkrát zesílený filtrovaný Hendersonův hlas.

"JÁ...SVĚTLO...VÁM...VV...ŽIL...TMA...ŽIVOT..."

Omorodci seděli na trávě a s rozpaký trpělivě poslouchali.

"Otče Wintone," křikl Harry.

Ale Winton neslyšel. Mluvil dál a v jeho hlase byly okřesky a odpuštění.

"Ne, pekněte si jen: 'Žil jsem v bludu, ale teď znám cestu k bohobojnému životu.'"

Stroj přeložil: "ŘEKNI...SOBĚ...JÁ...ŽIL...CESTA...ŽIVOT..."

Henderson nechtěl kazateli říci, co vlastně stroj překládá. Ale musel to

přerušit.

"Otče Wintone!"

Kazatel se otočil a blahosklonně se na něj podíval.

"Co se děje, můj synu?" Byl mladší než inženýr a bezvýhradně věřil ve svoji pravověrnost.

"Můj synu..." zamumlal stroj v místní řeči a domorodci si začali Hendersona ohrlížet.

Henderson zaklel. Omorodci si myslí, že je Wintonův syn! Kazatel ale navěděl, co vlastně stroj přeložil.

"Nenaděvejte, pronesl měkce. "Co se děje, Harry?"

"Promiňte," řekl Henderson a odšel se rukama o hrách bedny. "Vypněte ho, buďte tak laskav."

"Laskav," zahřměl stroj.

Kazatel ho vypnul.

"Ano?" řekl v předklonu. Měl na sobě staromódní oblek; obehnuté tmavosédké kalhoty a černou košili. Henderson se kvůli svým šortkám a odhalené chlopátě hrudi začal cítit stísněně.

"Otče, cožpak si myslíte, že děláte dobře, když kážete těmto lidem? Překládací stroj ještě není seřazený a také o nich nic nevíme. Vědci nikdy nemluví a domorodci, dokud se dobře neseznámí s jejich způsobem života. Chci říci, že ořili sněhátě. Je ještě brzo dávat jim rady."

"Přišel jsem, abych jim dal radu," mluvil jej přerušil Winton. "Potřebují moji duchovní pomoc. Antropologové přicházejí pozorovat. Nevěšují se do toho, co pozorují, jinak by se zkoumaný objekt změnil. Ale já tu nejsem, abych pozoroval, ale abych pomáhal. Proč bych měl čekat?"

Winton se velmi dobře vyznal v sylogismech, vždyť mu podařilo věc otáčet tak, aby vyvolala logicky správné, ale Henderson byl přesvědčen, že se skoro vždy mylí.

"Odkud víte, že potřebují pomoc?" zeptal se inženýr. "Můžná že žijou přesně tak, jak potřebují."

"Nechte toho, jádu to orostě divoši a ne andělé. Jsem skoro přesvědčen, že jeden druhého pořizají a huť mučí nebo obětují lidské oběti."

"Obětování podobné tomu lidskému," zamumlal Henderson.

"Nehrejte si se slovy. Sám víte, že musí mít nějakou hynou a divoké zvuky. Divoši na Zemi obvykle dořídali orgla a

zakončovali tak oslavy jara. Tedy je nyní jaro - Velký průvodce nás sem určitě přivedl právě včas, abychom jím v tom zaberánili."

"Ach bože!" Henderson si otřel čelo. Jestli mají zdejší domorodci nějaké jarní obřady - a to je možné - tak jsou určitě přesvědčení, že tím ofiďají na síle slunci, které jim dává sílu a umožní lov ryb. Skálopevně věří, že bez obřadů se léta nikdy nevrátí a oni zahynou hladem. Jestli se do toho bude Winton vměšovat, prostě ho zabijí.

"Otče, ubezpečuji vás, že je nebezpečné se do toho vměšovat. Vrátime se oznámíme objev této planety. Vláda sem pošle vědce. Vždyť jestli vědci zjistí, že jsme zeeahovali do zvyků zdejších domorodců, budou to považovat za zločin. Budou na nás nadávat ve vědeckých časopisech."

"Snad si nemyslíte, že jsem zbabělec, který se bojí hněvu bezdozrádků?" vybuchl kazatel. "Snad si nemyslíte, že jsme se sem dostali náhodou? Veliký průvodce mne sem neposlal náhodou. Odpovídám se jemu a ne vám nebo vašim přátelům vědcům. Splním své poslání!" Postoupil vpřed a upřel na Hendersona fanatický pohled. "Šežte si odlekat své reputaci někam jinam."

"Antropologové podobné vměšování nemají rádi," oponoval Henderson.

Winton po něm přešel očima: "Ale vždyť vy nejste vědec, Harry! Jste mechanik-inženýr, že ano?"

"Přesně," souhlasil Henderson.

"Tak proč se nevrátíte do lodí ke svým mechanikům?" řekl klidně Winton.

"Budou z toho neupříjemnosti," řekl Henderson mírně.

"Jsem připraven na neupříjemnosti," odpověděl citihodný otec stejně mírně. Vytáhl ze své brašny velký staromódní revolver a odložil si ho na koleno.

Henderson pokrčil rameny a otočil se zpátky k žebřiku.

"No tak co?" Charlie se šálkem kávy ve volné ruce dokončoval prohlídku regulátorů paliva.

Harry mlčky odfoukl plastický obal, serval ze sebe slabou fólii, sešmákl jí do kuličky a hodil ji do drtiče odpadků.

"Řekni mi, abych se staral o svoje věci. Tak to budu dělat."

Kazatelův hlas se ozval znovu z trojčápu ad časy pronášel slova v místním jazyce.

"Překladač je zraněný," poznamenal Charlie.

"Tak ať. Z celý dlouhý řetěz toho červa přeložil jenom "já - život - cesta". Henderson se zasmušil a otočil se ke knižce. Vyjmul z ní přístrojek průzkumu a chování na cizích planetách s příklady.

"Stojně a tím musíme skoncovat!" Charlie začal stoupat na žebřiku.

"Zkus to. Jdi za ním a řekni mu, že stroj nefunguje. Měl bychmu to říct sám. Ale kdybych k němu teď přišel, zardousil bych ho!"

Charlie se obrem vrátil.

"Všechno v pořádku. Domorodci se Wintona bojí, ale hadra se jim líbí. Určitě si myslí, že mluví sama od sebe a Winton jenom mluví nějaké nesmysly."

"A taky to tak je. Mají pravdu."

"Vidím, že se ti nezamlouvá." Charlie hledal ve skříní druhý exemplář přístrojek pro průzkumné skupiny. "Řekl jsem Wintonovi, že z něj mají domorodci špatný dojem. Zarazilo ho to. Řekl, že odloží kázání o týden a zatím bude domorodce vyučovat. A k tomu dodal, že musíme stroj vyladit tak, aby přeložil všechna slova." Charlie se usmál. "Že prýne to máme čas."

"Čas k čemu?" zeptal se Henderson a ani neodírl oči od ofiřů. "Snad si nemyslíš, že můžeme Wintona přesvědčit? Ten mamla si myslí, že vměšování se do cizího života je posvátný poslán. A zkus odřadit nějakýho mamla od jeho "osvíceného poslán"? Vměšuje se i do lidojedcký hostiny! Tak doufám, že každopádně... Říká, že má v úmyslu zabránit jejich jarním obřadům. Jestli u nich obřadují nebo ještě něco, tak to není podle jeho chuti a zbrání tomu."

Charlie se naklonil k Hendersonovi.

"Poslouchej, vždyť ani nevíme, jestli mají domorodci jarní obřady. Možná že se nemáme proč znepokojovat. Jen musíme jít a podílet se. Můžeme zaplatit vám, co jsme viděli a to bude otřásnuto, až se vrátíme." Když postřehl výraz Hendersonova obličejce, dodal: "A když to bude třeba, poškodíme překladač stroj."

Blížilo se doba deště. Málka řeka takla v úzkém korytě a ryb bylo mnoho. Spel pracoval rychle: vytahoval ryby ze sítě,

znovu házel síť do vody a solil ryby.

Byl unaven, ale bylo ořížané vzpomínat na hostinu, která byla všude večer, a předešlá se těšit na nyníjší. Tentokrát byly k jídlu zvláštní pokrmy z trav, kořenů a ryb.

Dnešní večerní hostina může být jeho poslední, protože na horizontu se tvoří hustý opar a zitra mohou nastat deště.

Jeden z vetřelců k němu přistoupil a pozoroval ho. Spet pokračoval v nesolování ryb. Navěnovet vetřelci pozornost je nebezpečné, ale když uděláš rituální znamení míru a souladu, dšs tím vetřelci najevo, že je považují za nepřítel. Cožpak patří ke spřátelené rase? Spet se snažil být ostrý a předstíral, že je mu jedno, jestli se na něj vetřelci dívá nebo ne.

Opár na nebi se zkušoval, sluneční světlo zmatnělo. Spet dovedným pohybem svých krátkých silných paží vhodil síť zpět do vody. Jestli přežije následující týden. Pak jeho ruca budou nekrátké a silné, ale dlouhé a slabé. Žecl vyložovat další síť a ukosm se oči tom podíval na vetřelce.

Vetřelec byl ohydny. Byl celý purpurovč červený jako odumřelý list, měl šeré ryby obličej, na loktech a kolennou neměl vůbec žádnou srst a lesknul se, jako by byl politý vodou, které z něj šle nestékala. Byl nevysoký a posaditý. Pohyboval se tak rychle jako mšedý, ale nepracoval. Byl velice podivný, jakoby nepřítomný. Klidně stál a pozoroval Speta, ale neúčtočil na něj, ačkoli by mohl, protože neudělal znamení míru. Zřejmě to znamená, že nepatří k nepřátelské rase.

Nestékající voda je zřejmě znamením, že vetřelec je duchem někoho, kdo se utopil.

Vetřelec dál přibližoval. Spet se opřel nohama o travnatý břeh a ořítahoval provaz sítě ve snaze ukázat svoji sílu. Zetáhl však příliš silně, oko na síti prasklo. Vetřelec vstoupil do vody a stáhnul síť tak, že ani jedna ryba neutekla. To byl čin přitele. Když ale byla síť v pořádku vyložena na břeh, nachový vetřelec ustoupil stranou a znovu se začal dívat.

To znamená, že purpurový byl skutečně jeho rodák a člen jeho rodiny. Ale Spet znal všechny své rodáky a žádný z nich nevpádal tak podivně. Purpurový byl patrně duch - duch utonulého rodáka.

Spet duchovi přikývl, přendal rybu ze sítě do ořeteného košíku a posolil ji.

Potom si sedl na bubek, aby opravil roztrženou síť.

Purpurový duch se posadil vedle něj, ukázal na síť a vydal tážavý zvuk.

"Opravuju síť, dádečku," vysvětlil Spet. S duchem rodáka se vylořiti jednat uctivě. Duch přiložil ruku ke rtům, potom ukázal na zem a znovu vydal tážavý zvuk.

"Země je ještě suchá, dádečku," řekl leskavě Spet, který nepochopil, co chce duch vědět. Vstal a ponoril síť do řeky, aby purpurový ocenil jeho sílu. Purpurový duch měl vzhled mladého stejně jako Spet, jistě se utopil před obřadem obřetení. Možná že se objevil uprostřed bílého dne, proto, že Spet musí zemřít a připojit se k duchům dřív, než se stane dospělým mužem. Bylo strážné na to jen pomyslet. Moutnoucí opar na horizontu se zděl být zlověstnější.

Nachový duch opakoval to, co řekl Spet, a mírně oči tom ztlumil hlas: "Země je ještě suchá, dádečku." Potom ukázal na zem a vydal tážavý zvuk.

"Země," řekl Spet, který myslel na smrt a na všechny pláně o smrti.

Duch opakoval slova "země" a Spet na jeho tváři zazoroval výraz spokořenosti; pochopil, že se duch učí mluvit, že se musí učít znova jako novorozeně.

Díky tomu se uctívost změnila ve veselou hru. Spet při práci ukazoval na okolní předměty a pronášel jejich názvy, vysvětlíval, co dělá nebo zpíval dětské pracovní písně.

Duch jej následoval, pomáhal mu se sítěmi, neslouchal a ukazoval na to, co chtěl poznat. Potom Spet pozoroval, že jeho pás ovijí slepý stříbrný had. Duch ořácel hlavu hada k Spetovi, když zpíval, a nebo s ním sám mluvil.

Speta se dotklo, že něco vysvětlují hadovi, neboť všichni hadi jsou moudří a slepý had - to je nejmoudřejší had ze snů, ten, který ví vše. Slepému hadovi se nemusí nic vysvětlívat.

Pokračovali s duchem v ořáci a šli spolu proti proudu řeky: vytahovali síť, nesolovali ryby a znovu síť držovali do vody. Spet vyorávil a tom, co dělá, a duch to vyorávil hadovi, ovinutému kolem jeho costavy.

Najednou ale purpurový duch ořítáhnul k Spetovi sladěného stříbrného hada a naznačil mu, že si s ním musí promluvit.

Smot poklebl.

"Řekni mi, Megmoudfajji, zemlu oti pavšení?"

Čekal, ale had ležal duchovně nehybně na dlani a lhostejně mlčel.

Smot vstal a ustoupil.

"Děkují ti, ó Megmoudfajji."

Duch promluvil na hada, promluvil veslice tise, a oestrýmý pohyby. Potom ho znovu ovinul kolem svého odu s oomohl Sotnuj odnést nasolené ryby.

Slunce už skoro zapadlo.

Když se vracel do chýše svojí rodiny, orobel Smot kolem Mluvíci Radny. Mumlující černý duch seděl nahofa a brumlal jako vždy, ale tentokrát Radna Smota zastavila, promluvila na něj, oslovila ho a zešla se ho vyotázat na jeho život.

Smot nesl těžký náklad nasolených ryb ve dvou koších na vahadle, které leželo na jeho silné rameni. Byl unaven. Stál uorostřed lauky, po které v jiných ročních obdobích tekla řeka. Slábnuté chýše duchů vzhlela na louku dlouhý stín. Spota bolely nohy, protože se dlouho brodil v řece, rozum měl unavený tise, že se ho nupurových duch celý den na něho vyptávali. Proto Smot řekl první, co mu oříšlo na jazyk: vysvětlil, že musí brzy zemřít. Obřad Povšlení, který činí z mladíků dospělé, začne při první dešti; k tomu obřadu je jich určeno pět, většina obvykle oříšje, ale Smot si myslí, že zemře.

Radna umkla a duch nahofa ofestel mmlat. Smot pochopil, že je to pravda, neboť lidé umklají před tváří pravdy, o které nechtějí mluvit nahlas.

Učinil Radně uctívá mluvné gesto a namířil si to ke své chýši; cítil se při tom velmi zmatený. Při večerní hostině děti vesle jedly ryby a kořinky, hubení dospělí si dávali trávu a kořinky. Smot byl jediný mezi rodinou, který se přiznával k vysvěcení na dospělého, a proto měl dohře jíst, aby tloustnul a zesílil. Místo toho ale vyšel van a zahleděse do zechumfeneho nebe. Na hostinu se už nevrátil, a třešem se přilískl ke stěně chýše, protože nemohl usnout. Přima ofedním ležely malé ločky a plochým dnem, které patřily jejich rodině, ležely v orachu ze chýše a čekaly na šťastné dny období deští. Nikdy víc se těch ločkách nebude olavít!

Viset hlava: dolů - to je bolestná cesta k tomu, aby ses stal dospělým, ale kde te přelíže, ten si nestěhuje. A ora něj se stane pověšení těžkou cestou ke smrti.

Ctihodný Winton zdýchane přiběhl k oběma inženyřům stojícím na břehu, pohá-něn novinkou.

"Dověděl jsem se..." chtěl začít.

"Posti!" řekl jeden z nich, aniž se obrátil.

Neustále pozorovali malé zvíře u samého břehu.

Winton přišel blíž a sedl si.

"Mám novinku, které vás bude zajímat."

Ztlumil hlas, až šeptal. Šeptem však skřípala slavnostnost jako pilník na křídle.

"Řekněte nám to, až bude po tom," přerušil ho Henderson. "Počkejte."

Mladý kazatel sledoval jejich pohledy a uviděl čtyřnohé zvířátko s velkýma očima a ostrými zuby, které sebou slabě olécalo ve vzdouvající se vodě. Charles to filmoval.

"Viděly eu tlapy," zašeptal Winton. "Proč eu neodmůžete?"

"Zakořnuje se," odpovídal šestem Henderson. "Nechceme se do toho mchat."

"Zakořnuje?" Winton nechápal.

"Ma dvě životní stádie, tak jako vřlejš. Víte, zoru je larvou a olave volně, potom se třímánuje v takovýh řečka. Tohle zvířátko má také stádium ořmenny. Právě začíná. Když mu voda dosáhne na šíji, svine se pod vodu: do klubička, ofední tlapy vystřčí vzhůru a země si ve něho na zoubob vodní rostliny. Tož mu zakořnují zadní tlapy. Touž je třetí přímoc."

Winton se podíval na škrabající se zvířátko. Voda mu dosáhla skoro až k šíji. Velké lesknoucí se oči a vycmíně drobné zoubky vyjadřovaly strach a nechápavost. Winton se olásl.

"To je úžasné!" zašeptal. "Jestliok vi, co se s ním děje?"

Henderson pokrčil rameny.

"Přinejménš vi, že voda se zvedá a že nemě utíkat. Má zůstat na místě a zarýt se tlapakmi do dna." Uviděl Wintonův výraz a odvrtěl se. "Instinkt, to je omputná síla. Instinktu se nelze vzepít. Podat se eu je ořjemný. Takže to není tek zlý."

Ctihodný Paul Winton se vždy bál toho, že se utoní. Odvážil se jeltě jednou pohlednout na zvířátko, které se měnilo ve vodní rostlinu. Voda mu dosáhla až k sa-

mě šiji. Zvířátko se snažilo zvednout hlavu a rychle dýchalo. Vydávalo při tom tichý hvizdavý zvuk.

"Úžasné!" Winton se otočil a odvedl Hendersona dál od břehu. "Pane Hendersone, teď jsem se něco dozvěděl."

Byl velmi vážný a ztěžka hledal slova.

"No tak mluvte," vyzval ho Henderson.

"O jednoho domorodce jsem se něco dozvěděl. Překládací stroj dnes pracoval lépe."

"Vložili jsme do něj a Charliem čtyři stovky slov a frází. Vypotávali jsme se domorodců celý den. Ale zdá se mi, že jste říkal, že nebudete překládací stroj používat, dokud nebude přioraven?"

"Jen jsem ho zkoušel." Winton se div nedomluoval. "Jenom jsem se ptal."

"Dobrá." Henderson zamračně přikývl.

"Tak co se stalo? Jste nějak rozčilený."

Winton se odvrátil, jako by pozoroval kafe a stromy na břehu. Potom se odíval na vzdálené kopce. Měl rozpačitý výraz.

"Jaká krásná země! Zdá se být tak mírná! Bůh štědře rozděluje krásu. To dokazuje jeho dobrotu. Když si myslíme, že Bůh je krutý, je to jen naše pošetilost. Bůh rozhodně není krutý."

"To je všechno, co jste mi chtěl oznámit?" zeptal se oště Henderson.

Winton strnul a pokračoval: "Henderson, vím, že jste si, že jsou tu dva druhy domorodců? Jedni jsou vysocí, hubení, pomalí. Druzí jsou malí, urostlí a silní. To oni dělají vše. Urostlí - to jsou děti a mládež. Je to tak?"

"Vím, jsem si toho."

"Co myslíte, že to znamená?"

"Mluvíli jsme o tom s Charliem." Henderson zrozpačitel. "Je to jen dohad, ale myslíme si, že vysocí jsou šlechtá. A silní a urostlí na ně obracejí."

Imavé mraky nad vzdálenými kopci se kuopily. Voda v řece rychle stoupala.

"Malí jsou děti vysokých. Vysocí a hubení jsou dospělí. A všichni vysocí jsou nemocní, proto všechno dělají děti."

"Jak to?" chtěl říci Henderson, ale Winton jej neustíleka slovu a horečně pokračoval, aniž asustil zrak za vzdálených kopců: "Jsou nemocní, protože nimi něco udělali. Když se silní a zdraví mladíci mají stát dospělými... věši je hlavou dolů. Na mnohodní, Harry, možná že víc jak na týden - překládací stroj nemohl říci, na jak dlouho. Někteří umírají. Ostatní...

ostatní se vytahují, stanou se z nich hubení a dlouzí." Zajíkl se a jen ztěžka pokračoval: "Domorodí mladíci nemohli říci, kdy a proč to začali dělat. Je to už tak dávno, že už si to nikdo nepamětuje."

Henderson byl neofejně překvapen, když kazatel náhle padl na kolena, sepal ruce a se svěšenou hlavou a zavřenými očima se začal modlit: "Bože, nevím, proč jsi tak dlouho váhal, abys je osvitil, ale děkuji ti, že jsi mne vyslehl skoncovat s touto krutostí!" Pak rychle vstal a opřel si kolena.

"Pomůžte mi, že ano?" obrátil se k Hendersonovi.

"Odkud víme, že to je pravda?" zamračil se Henderson. "Zdá se mi to nesmyslné."

"Nesmyslné?" Náhlý hněv oomohl najít Wintonovi jistotu. "Ale Harry, tohle vy říkáte vždy, ačkoliv se vyznáte v antropologii. Jistě víte, že divoši mají různé obřady zasvěcení mládeže. Existují proto, aby se vyzkoušeli jejich mužnost. Chlance mučí a toho, kdo vydrží a navzdě ani slovo, přijmou mezi muže se všemi právy dospělého. Nízke krutosti Úřady proti ní vždycky zakročovaly."

"Ale tady není nikdo, kdo by měl moc proti tomu zakročit."

Obřad zasvěcení připadal Hendersonovi obudný, ale měl námitky, protože Winton neměl nikdy pravdu a to znamenalo, že ji neměl ani teď. Souhlasit s tímto člověkem bylo nebezpečné. Znamenalo to chytovat spolu s ním.

"Není nikdo? A co moc boží?"

"No ano!" přerušil jej hrubě Henderson. "Kdyby byl věduyofitonný, byl by tu dřív než vy. A přece neudělal nic, čím by je zastavil. Vy o nich víte teprve týden. Jak dlouho je zná Bůh?"

"Vy mi nerozumíte," Winton mluvil zcela přesvědčeně. "To není obyčejná náhoda, že jsme našli tuto planetu. To je můj osud. Bylo mi souzeno přinutit tyto lidi, aby skončili se svými obřady. Byl jsem sem vyslán Bohem."

Henderson celý zesinal vztekem. Ova měsíce tróel kazatelovu nadutost, když s ním byl zavřený v těsné kabině hvězdolotu a trpělivě naslouchal jeho kázáním a nerozčiloval se, jen aby byl na lodi klid. Ale teď byl pod širým nebem a číle jeho tróelivost přetekla, takže neměl v umyslu dále snášet Wintonovu povýšenost.

"Tak?" zeptal se jedovatě. "Mm, i já jsem

členem této expedice. Odkud víte, že mne sem nevyzval Bůh, abych vám v tom zablánil?"

Charlie skončil s natáčením přeměny zvířetka pod vodou, vylezl na břeh a ukládal svoji vodotěsnou kameru. Vylezl právě včas. Uviděl, jak Winton udělal staršího inženýra po tváři, vyrazil ze sebe kletbu, otočil se a utekl.

Ze deset minut konečně Henderson Charliemu vysvětlil, co kezetela tak vzrušilo. Leželi na břehu, dívali se na vodu a kochali se odrazem západu slunce na zčernalé hladině vody.

"Rád bych věděl, co teď dělá ten červík Winton," Henderson se převrátil na záda a lenivě se koukal do nebe. "To sam ho vypek? Teď už mi nebude s tím svým nadutým shovívavým výrazem přednášet ty své nesmysly. Možná, že mi bude říkat Hendersona a ne Harry."

"Nechtěl jsi toho příliš moc," Charlie utrhnul stébla trávy z zasněžené se pokoušel otekousnout, ale vedl jsem v tom průhledné plastické fólie. "Jak se tenthle červ mohl stát misionářem? Neumí se dohodnout s lidmi. A to je pro jeho práci nejdůležitější."

"Jednoduše, už jsem ti to říkal," odpověděl Henderson a díval se na temné růžovofialové nebe. "Přemluvíli ho, aby se stal misionářem, jen aby ho odklidili někam dál. Jenom mu to neřekli. A on si myslí, že ho vyhrál kvůli jeho rétorice."

Znovu se převrátil na břicho a podíval se na řeku. Měla nyní chladné modrou barvu se stříbrnými odlesky.

"Nad horama je čím dál tím víc mraků. Jestli bude pršet a řeka se vzedme, je možná, že bude potopa. Zřejmě budeme muset změnit stanoviska."

"Winton říkal, že ten domorodec mluvil o réplavách. Budeme se ho muset vyptat podrobněji."

Odešli vyslechnout kezetela.

To, co jim řekl Winton, bylo zneklidňující a nejasné. "To je Spet," uzavřel Henderson. "To je ten, co jsem se ho celý den vyptával. A řekl, že musí zemřít."

Winton byl vážně bledý. Seděl shrbený u navigačního pultu, jako by vylekany vlastním rozhodnutím jednat.

"Ano. Řekl mi, že musí zemřít. Řekl,

že ho pověsí na strom hlavou dolů, jen co začnou deště, protože už dost vyrástl."

"Ale říkal, že jím mladici tento pokus vydrží. Možná, že se jenom mýlí, když mluví o smrti. Možná, že to není tak strašné."

"Řekl, že jich mnoho umírá." Wintonovy ruce ležely nehybně na pultě. Náhle vzplnul hněvem: "Ach, taková divoši! Jaké krutosti! Jaké krutosti!" Obrátil se na Hendersona a v jeho hlase nebyla obvyklá blahovolnost: "Prosim, nestavte překládač tak, aby přesně překládal moje slova. Nechci do nich střilet, abych s tím skoncoval. Jen jim vysvětlím, že jejich počinání se nelíbí Bohu. Musí mne pochopit."

Potom se otočil k Charliemu, který stál vedle něj: "Divošim říkájí Enkám. Co to znamená? Nepovězují mne ze Sohe?"

"To znamená Velká Bedna," rázně odpověděl Henderson. "Všichni si myslí, že mluví bedna. Všiml jsem si, že když odpovídají, dívají se na bednu a ne na vás. Ze koho vás povězují, to nevím."

Tu noc naprálco. Winton usnul až před ránem.

Spet byl také rád, že nezačal orář. Další den lovil ryby jako vždy.

Řeka se vzedmula a u břehů olynula rychlá a vysoko. Začátku šel lovit těžko, ale potom přišel purpurový duch a přivedl s sebou ještě jednoho. Oba Spetovi pomáhali vytahovat síť. Nový duch se chtěl také naučit mluvit, takže jim všem bylo veselo; oba duchové dělali ty nejobyčejnější věci a Spet jim říkal potřebná slova a zpíval písně.

Když se vařer vracel s rybami ke svojí chýši, opět ořešil kolem mluvící Bedny. A Bedna s ním opět mluvila a vyotávala se ho.

Černý duch, který obvykle mumlal na Bedně, tam tač nabyl, ale vedle Bedny stál ten purpurový, který právě pomáhal Spetovi lovit. Tichoučce mluvil vždy, když se Bedna Soeta vyptávala. A když Spet odpověděl, Bedna coudi tiše řekla duchovi. Zdálo se, že se dohadují o Soetových odpovědích, ale to byla jejich věc - kdyby chtěli, řekli by mu to.

Když odcházel, udělal purpurový duch gesto úcty a soulopřace. Spet odpověděl stejně, polichocený úctou ze strany ducha svého rodáka.

Dokud nebyl u chýše, nevzrušil si na své obavy.

Začínalo pršet.

Charlie vylézal po žebříku a vstoupil do lodi. Henderson chodil s ním a zastínil při tom pěsti. Výraz jeho obličeje byl napjatý a neklidný.

"Tak co?" zeptal se Charlie bezstarostně rozfuzávaný při tom plastikový kokon. Henderson se zastavil a vyklopnul z krabičky cigaretu.

"Je to moc špatný. Winton měl pravdu."

Charlie zmečkal fólii a hodil ji do drtiče odpadků.

"Místní domorodci opravdu provádějí tento obřad. Ptal jsem se na to Speta. Mladíky při prvních jarních deštích věší na stromy hlavou dolů. Je to bolestivý a někteří umírají. Navíc proč kvůli čemu se to dělá. Pchel! Henderson zehodil cigaretu a znovu začal chodit po kabině. Svezl se a při tom mračil. "Generaci za generací tak týrají své mladíky, a starší si nemohou vzpomenout, jak a proč to začalo a proč se v tom pokračuje."

Charlie se opřel o navigační pult a sledoval Hendersona očima.

"Možná, že ten zvyk má nějaký důvod..." pronesl tiše.

"Důvod pro to, aby pověsili člověka na celý týden hlavou dolů? Řekni mi aspoň jeden!"

Charlie hned neodpověděl. "Jdu právě z vedlejší osady," řekl, aby změnil téma. "Winton se děl do toho. Postavil překládací stroj doprostřed osady, posadil se na něj a říká jim, že 30h se na ně dívá a tak podobně. Čtěl jsem ho odvést, ale namířil na mě. Řekl, že s tím věšením skončuje, i kdyby měl zabít nás dva i polovinu domorodců."

"Ať to zkusí s téma svého kázání!" Henderson znovu přešel po kabině. "Žvanili! Žvanili tady napomůle. Samotný žvanění je tu na nic. Udělám to jinak. Udešu Speta a zmizím s ním. Charlie, divoši provádějí obřady pouze v určený čas. Pustíme Speta až za týden a nikdo se ho ani nedotkne. Prostě budou čekat na příští období dešťů a doufat, že se na ně stromy nerozhněvají nebo něco na ten způsob. Když uvidí, že Spet se obešel bez pověšení, pochopí, že s mladíky se může stát zdravý dospělý muž i bez všelijakého věšení a natahování."

"Příští rok už možná samotného Speta napadne zmizet. A nejen jeho. Možná, že i jiní se rozhodnou utéci a schovat se."

"Dobrý nápad," řekl Charlie a sledoval pohledem přecházejícího Hendersona. "Ne-

budu ti připomínat, že zapísačským už nic jiného nedosáhneme. Jdeme na to, kámo. Jak nejdem Speta?"

Henderson si s úsměvem sedl.

"Uvidíme ho zitra u řeky. Nemusíme nic podnikat, dokud nezačne pršet."

Charlie se začal hrbat v bedně s náradím.

"Musíme mít pár baterek. A hodit sebou. Musíme co nejdříve najít Speta. Už prší - začalo před hodinou."

Bylo to divně viset hlavou dolů ve tmě a dešti. Není to tak slavnostní, jak se o tom zpívá v písních. Je to sniž vědní - stejně jako lov ryb, stavba chýše nebo jídlo s bratry. Celý svět se pouze zdá být obrácený. Tlustý a pevný kmen stromu byl vedle a země byla nad hlavou jako střecha podpíraná stromem a nebe někde hodně daleko pod nohama. Při pohledu na velící se mraky v hloubce se bál, že tam spadne. Nebe bylo jako jezero, mohl spadnout do nebe jako kámen do vody. Jestli spadne do nebe, tak bude padat moc dlouho...

Dešť padal zezdola, z nebe. Nohy a ruce byly svázané pevně, ale ne bolestivě, neboť dospělí ho svázali měkkým provazem z mnoha promínek, aby se krav nezastavila. Ruce měl přivázané k bokům a chodidla měl svázaná tím samým provazem, který svíral kotníky. Bylo to podivně pohodlné. Starší se řídili zkušenostmi mnoha generací a vybrali vysoký strom s větví, která vyrůstala vysoko nad povodní.

Starší vypadal moudře a přesvědčeně, důvěřoval jim, když ho svazovali a opatrně věšili. Tiše se mezi sebou domlouvali. Potom ho nechali o samotě.

Pravidelný dešť bubnoval do větví a mladáho jemného listí, po zemi se rozebíhaly potůčky. Spet věděl, že řeky někdy opouští břehy a zatápí lesy a louky. Ulička v osadě se promění v bahno a děti se po ní pokouší plout na loďkách, natrpělivě čekají na vysokou vodu, aby uviděly rychlý chladný proud, aby uviděly, jak chýše osady sedají a rozpadají se, rozpoštějí se a mizí pod hladkým povrchem vody.

V průběhu měsíce záplev budou všichni žít na loďkách. Nejořiv jejich rod popluje podél břehu nahoru proti vodě, bude se setkávat s jinými rody a budou vyměňovat kořky, náčky na ryby a nasolené ryby ze slanečny. Budou si vzájemně vyprávět staré příběhy

a zpívat oiané, doplňovat je o podrobnosti, vyslechnuté v cizích krajích. Minule měli štěstí: padli na velké zvíře zaskočené povodní a neschopné ubránit se lovcům. Lidé z neofetelského rodu jim dleli ze kůže polovinu opečeného masa a zapívali velkou píseň, kterou ještě nikdo neslyšel. To byle skvělé hostině!

Potom se hajné loděk vzáli na jezera, která zatopila lesy a louky; lidé slyšou nemocné nebo umírající mladíky pověšené na stromech, budou o ně pečovat a nabízet jim jídlo a říkat jim "starší". A zase popluží hledat jídlo, budou bojovat s boulemi, dobývat sůl z vysychajících jezer vylosovat utonulá zvířata a lovit mořské ryby.

A když budou děti končit, vrátí se. Na mokré mazlavé zemi začnou stěti chýše z měkké čeravé hlíny, kterou nanesly povodně. Budou zpívat a pracovat.

Als ty dny už Spet neuvidí.

Visel na stromě hlavou dolů a chladný déšť mu pleskal o kůži. Už byla příliš tma na to, aby rozlíšil bílé nebe. Zavřel oči. Pod semknutými víčky mu plynuly vzpomínky, po nich sny.

"To je on! Jak ho sundáme? Vzal jsi nůž? Jak se k němu dostat? Klouže to. Nemůžu tam vylézt. Počkej, pomůžu ti."

Vzplanulo světlo, trvalo to příliš dlouho, než aby to byl blesk, trvalo to déle jak vteřinu. Spet se probíral, díval se do tmy a hledal hlesnoucí světlo. Uplysel hlas, které mluvily nesrozumitelným jazykem.

"Nesviť baterkou, polekě se."

"Vysvětlíš mu, co děláme?"

"Ne, teď ne. Půjde s námi. Spet už se stal mým přítelem."

"Teda tyhle stromy mají kořeny! Hotový větví!"

"Jako mangrovy..."

Vedle Speta se objevila tmavá postava a ležela po větví.

"Odvažuju provaz. Pomalu ho soustím, dej bacha, ať si nedá do hlavy, jasný?"

"Jasný. Spouštěj."

Hlas zmikly, svět se zatočil a kmen stromu se začal pohybovat kolem Spetova oblíčeje.

Náhle ho uchopily mokré ruce a hlas purpurového ducha pronesl: "Mám ho!"

Vtom ořestal provaz natahovat Spetovy nohy, takže padnul hlavou přímo na purpurového ducha. Spadl na hledké vysoké kořeny a klouzal jeden ofas druhého stále

niž, dokud naskančili na mokré zemi. Duch cosi řekl a začal rozvažovat složité uzly na Spetových kotnicích a zápěstích.

Bylo nezvyklé sedět na mokré zemi pokryté loňským listím. Když stojíš hlavou nahoru, vypadá les nějaký divný. Spet zazpíval píseň smrti.

Purpurový duch mu pomohl vstát a řekl v jazyce Spetova rodu výrazně: "Na oddých není čas. Půjdem."

Byla úplná tma, z větví tekly potůčky vody.

Šli lesem; dal Spetovi znamení, aby šel za ním. Spet přemýšlel, jestli už se nestal duchem. Je možné, že ho duchové vezmou do své země zaživa? Určitě, protože je jejich rodák. To od nich bylo dobré, byla to velká laskavost. Nasledoval je.

Dešť zeslábl a padal mírně a pravidelně, jako teď bude padat několik dní po sobě. Po mokré zemi, kluzké a rozněklé od mokřých listů, vzpomínající, kolikrát byla součástí řeky, které ji oduštila teprve ořed rokem, se šlo těžko. Duchové spolu mluvili ve svém jazyce; jindy vrávorali, klouzali a padali, pomáhali si navzájem a pooháněli Speta.

V lese přijemně voněla mokrá půda a mladé listí. Bláto a voda přijemně chladily bolené nohy a Spetovi se zachtělo zůstat v lese, sednout si a třeba i usnout.

Začínala povodň a lodku duchové neměli.

"Spete, rychleji! Jdeme k velké lodi. Rychleji, Spete!" Proč se klouzají a vrávorají lesem a nemají loďku? A proč se bojí? Cožpak duchové se mohou utopit, duchové, kteří vypadají, jako by byli neustále mokří? Jestliže se někdy utopili, cožpak to musí zkoušet každý rok a znova a znova se topit v povodni? Některé staré nepřijemnosti se opakují ve snech znova a znova. Ten, komu se o nich zdá, prožívá všechno pokaždé znova. V zemi snů není paměť. Tito duchové přišli ze země snů, protože si přáli být teď s ním. Jak vidět, musí se podřizovat všem zákonům země snů. Musí se znova utopit, jejich loď je daleko a spěchují k tomu místu v řečišti, kde se voda zvedá nejvýš. Spet náhle pochopil, že chtějí, aby se také utopil. Nemůže se stát duchem, dokud nezemře.

Vzpomněl si, jak si při prvním setkání s nimi pomyslel, že se zdají být mokří, protože kdysi utonuli. A aby se podobal mladému veselému purpurovému a vodou se

lesknoucím duchovi, musí utonout jako utonuli oni - mladý a veselý, dokud jej Pověšení nezmenilo ve smutného staršího.

Nechtěl ukázat, že odhalil jejich plán. Spěchal spolu s nimi tam, kde bude povodeň nejhlubší, snežil se vzpomínout si na slova, u kterých přerušil píseň smrti, a začal na tom místě zpívat, aby zpěvem zahlasil děsivé myšlenky a strach. Chladný déšť mu pleskavě padal na tvář a hrud.

Každého z nich tížil vlastní strach.

Když vyběhli na okraj lesa, inženýři a úlevou uviděli, že hvězdolet stojí na místě jako jasná věž ve vodě. Na místě louky teď bylo dlouhé jezero, které se lesko od slabého světla a pableskovalo v dešti.

"Jak se dostanem do lodi?" otočil se Charlie.

"Je voda vysoko? Zatočila šebřík?" zeptal se Henderson věčně a mnoufil při.

"Ještě ne. Vidím, že z vody ještě kouká tráva. Nemá hluboké."

Charlie opatrně vkročil do stříbřitě vody. Jeho nohy šlily na pružnou houbovitou travu, kolem kotníků mu pěníla voda. "Je tu mělko."

Šel k lodi. Zpočátku slabý proud byl stále silnější, hladina vody se zvyšovala. "Henderson, stůjte!"

Starzka vedoucí do osady byla blízko. Voda z lesa na břeh vzdálené řeky jako stříbřitě vodní stuha mezi tmavými keři. Po stězce potácně běžela tmavá postava, obklopená stříbrnými odlesky stoupející vody.

Winton běžel ke kraji lesa, kde končily keře a začínala louka, uviděl jezero, ve kterém se změnila louka, a zastavil se.

"Henderson! Charlie!"

"Jděte, dokud ještě nemá hluboké! Rychle!" Charlie naléhavě mávnul rukou. Stáli třicet stoů od něj uprostřed klidného stříbra vzdouvající se vody. Už jim dosahovala ke kolenům.

Winton se ani nemnul. Díval se na lesknoucí se vodu a jeho hlas začal pronikavě křičet: "Je to jezero, potřebujeme loďku."

"Je tu mělko!" zvolal Charlie. Oba inženýři se zastavili.

Wintonův hlas klesl, ale jeho chrapotění činilo dojem, jako by děl křik.

"Oh, prosím vás! Nesmím olávat!"

"Jdi pro něj," řekl Henderson Charliemu.

"Dovedu Speta k lodi a vrátím se ti na pomoc."

Charlie se rozběhl k nehybné postavě na kraji lesa.

"Proč jsi nedal vědět, že jsi odešel?" Přistoupil k užaslému kazaletovi a mhnul se.

"Ne tak si nasedněte. Máte tu takik."

"Cože?" zeptal se Winton tichým, slabým hlasem. Voda stoukala.

"Vlezte mi na záda!" řekl Charlie netrpělivě. "Ponezu vás."

"Domy zmizely pod hladinou. Oni odsluli v člunech a nechali mě samotného. Řekli, že jsem zlý duch. Podle mého úctě začali věšet, i když jsem jim říkal, že je to hřích." Wintonův hlas zněl nevýrazně. Vyskřel se Charliemu na záda. "Mluv nahlas, nedrmi." zamumlal Charlie.

Dva hvězdoletu byly otevřené a snadní čest šebříku byla od vodu.

"Zde se, že je tu proud," pronesl Winton a snežil se mluvit klidně.

Charlie mlčel. Winton měl pravdu, ale člověk, který se chorobně bojí utonutí, nemusí vědět, že osáhne koryto, do kterého se vrátila řeka.

"Proč běžíte?" zeptal se Winton.

"Chci dohonit Hendersona."

Jen co budou ve hvězdoletu a uzavřou průlez, nebudou si muset vody vjímat. Tam venitě nebudou muset Wintonovi říkat, co je zvaní. Hvězdolet se změnil v dokonaleho opanzku.

Voda sahala Charliemu po kolena. Sčel se stěže se při tom kolébal. Winton nevážně zvedl nany ve snaze nenamocit si je do vody.

"Kdo je to a Hendersonem?"

"Spot - ten místní mladík."

"Jak jste ho přemluvili, aby unkl obědu?"

"Nešli jsme ho pověšeného a sundali."

"Achi!" Winton zmkl a snežil se pochopit fakt, že inženýrům se podařilo někoho zachránit. "To je úplně jiná metoda. Říkal jsem, že nechtěli vyslechnout." Mluvil omluvným tónem, hlas mu poskakoval a přerýval se, protože Charlie v bahu zakopával. "Ani mi neodpověděli, ani se na mě nepodívali. Když se voda vzdula, odpulili ve člunech a nenechali mi ani jeden."

Charlie znovu zakopl a poklesl na jedno koleno. Oba sebou pletli do vody, ale Charlie se zvedl. Pevně při tom držel svého pasažera za kotníky.

Když Winton znovu promluvil, hlas měl klidný, ale příliš vysoký.

"Žádel jsem je o člun, ale ani se na mě neudívali."

Charlie neodpověděl. Uvažoval o tom, že Winton se snaží zakrýt strach. Přítel vodu může u člověka, který se bojí utonutí, způsobit záchvat hrůzy.

Nemohl přijít na to, jak odvrátit Wintonovu pozornost od nebezpečí a pavně doufal, že si navšimne, že voda stoupá. Už nemohl běžet, voda sahala nad kolena. Přes jednotlou stěnu deště nebylo nic vidět, ale Charlie mu se zdálo, že vidí, jak se v dálce postavícky Hendersona a Speta blíží k žebříku hvězdoletu.

"Pohybujeme se pomaleji...." Wintonův hlas chroptěl hrůzou.

"Nemusíme spěchat..." Charlie ztěžka nabral dech, aby mohl promluvit obvyklým hlasem. Zácloha deště přicominala mžení. Uviděl hvězdolet. Byl černý na pozadí nebe, žebřík vedl k otevřenému průlezu. Zdálo se, že je k němu ještě daleko.

Zatímco ho pozorovali, ve hvězdoletu se rozsvítilo.

Když se Henderson dostal ke vchodu do hvězdoletu, otočil vypínačem a rozsvítil světla.

Spet byl oškvapen. Z chýše duchů náhle vyzrálo slunce a jeho opasky se zatřepaly na nadajících dešiových kapkách. Kačky se leskly jako bílé jiskry.

"Sluneční světlo," řekl Spet duchovi svého rodáka, jako by se chtěl ujistit.

Purpurový duch přiskývl a vedl ho nahoru do žebříku vstříc podivnému zářícímu slunečnímu paorsku. Žebřík byl strmý a neobvyklý.

"Navycházej, dokud se nevrátím," řekl duch s ztěžka hledatí slova. "Dř se a čekej na mě," křikl purpurový duch na některého ze zbývajících duchů a slezl do vody.

Spet jej následoval dolů, dokud se jeho bolavé nohy neocitly v měkkém chladném blátě, tam se zachytil zábradlí a čekal. Voda osahávala jeho tělo šplouchajícím objetím a vítr nad ním zpíval píseň smrti.

Prudké odlesky slunečního světla na šplouchající vodě byly krásné, ale Speta z toho začaly bolet oči. Zavřel je a tehdy zaslechl ještě jeden zvuk ve větru. Dva zvuky.

V prvním zvuku poznal četní vlnu povodně, která se prodírala mezi stromy na

severu a blížila se k nim; věděl, že musí utonout dříve, než se dorazí, protože způsobuje silnou bolest.

Druhý zvuk byl hlas černého ducha, toho, který vždy mumlal a seděl na Mluvicí Sedně. Spet otevřel oči a uviděl, že černý duch jede na ramenou purpurového, který se se svým ořítelem, druhým purpurovým duchem blíží nočas ve vodě ke Spetovi a žebříku.

Černý duch pořád mumlal a Spet se mírně poplašil při pomýlení, že mu svým zaklínáním ořinose nešťastí, neboť tento duch může mít jiné úmysly než přátelští purpuroví duchové.

"Spete, vylez na žebřík!" křikl purpurový duch. "Uvnitř je ucho. Nekoukej se tak, nemáš se čeho bát. Vlezeme tam a zavřeme dveře, voda se k nám nedostane. Dělej, Spete!"

Winton udiveně vykřikl: "Mění se ve vodní rostlinu! Vytáhněte ho rychle z vody! Pomozte mu!"

Duch černou kůži a bílým obličejem jej určitě chtěl odtrhnout k sobě do temné země. S křikem bžel k žebříku a k Spetovi. Přilil pozdě: Spet věděl, že teď lehce uoadne do mlhavé země utonulých spolu s přátelskými duchy, kteří si pro něj přišli. Cítil, jak jeho nohy vrůstají do bahna a pouští kořeny, které se zavrtávají stále hlouběji, zachvětíla jej radost, když ochopil, že je to potřebnější a opravdovější než přaměna ve vysokého pomalého staršího.

Měl málo vzduchu, zadýchal se. Ale v tom okamžiku, kdy mu objaly nákovité prsty černého ducha krk, nabral opět jiné plíce vzduchu, sklonil se a ponořil se do temné mazlivé vody, utíkal pryč před bolestnou krásnou krutého světa pohybujících se form. Voda se nad ním zavřela a zvuky zmizely.

Ještě cítil, jak kostnatá ruka černého ducha tahá za jeho krk, stačil zahlédnout ourourové duchy, kteří k němu bželi; věděl, že mu nedovolí, aby mu ublížil, a potom ořestal mít obavy, nahnul se hlouběji do tmy, zabořil ruce s roztaženými prsty hluboko do bláta a objal kotníky, jako by vždy věděl, jak se to dělá. Prsty se sevřely a už se nedaly rozvřít. Nikdy se nerozevrou. Pocítil měkký úder, když nad ním přešla první vlna povodně, ale navěnoval jí pozornost. Se smíšenými pocíty údivu a jistoty, že to, co dělá, je správné, otevřel ústa a zcela hrdla do sebe nabral chladnou vodu.

Myšlenky se přerývaly. Jak se mu voda nahrnula do olic, zakořeněná vodní bytost - dávno zapomenutá dospělá forma Spletova druhu - začala nový bezmyšlenkovitý pseudorostlinný život.

První vlna povodně div nedosáhla do průlezu. Postříkalo inženýry, kteří táhli křičícího člověka; když opadla, trajťce lidí již byla na žebříku. Jeden z nich dal křičícímu odliček. Potomho vtáhli dovnitř.

Někdy čas měl Henderson hysterický záchvat. Ale potom se uklidnil, sestavil krátké hlášení pro Komisi pro výzkum planety a když voda opadla, provedl vyčištění trysek od bahna a technickou prohlídku spalovacích komor.

Nechtěl mluvit s nikým z domorodců a když se objevili, vždy zmizel v lodi.

Při odletu byl Winton ještě silně rozrušen, ale potom se také uklidnil a sebral se. Nechtěl mluvit o tom, co se stalo. Henderson vypadal úplně klidný a Charlie nezavedl řeč na to, že starší inženýr drží za skleněnou dřepáčkou ve strojařské velké keč.

Po tomto letu začali Hendersona považovat za mírného podivína. Na velké línkové lodi ho ještě berou - vždyť jsou tam i jiní inženýři. Stále má práci, ale ať letí kam letí, vždy s sebou bere ohromný keč v květináči a staví ho do strojařny, chodí k němu a zalévá ho. Kolegové si z něj kvůli tomu nedělají legraci, protože to není bez nebezpečí.

Když Henderson zůstane sám, rozmlouvá se svým kečem. Rozmlouvá mazlivě a naléhavě. Ale keč mu nikdy neodpoví.

Někdy se s Charliem setkají, když se jejich lodi setkají v doku stejného kosmoportu na stejné planetě. Pijí a vtipkují. Ale Charlie nikdy neletí stejnou lodí jako Henderson. Když vidí Hendersona s jeho kečem, je mu hanba.

Není to ten keč, ale on to Hendersonovi nikdy neřekne.

Z ruského překladu anglického originálu v antologii Na volné kosmos, Moskovskij rabotnij 1988 přeložil Miroslav Fišer.

mozek

O B S A H

Dvoj- číslo BIOPUNK úvodník	Egon Čierny - PROČ ŽENY VSTUPUJÍ DO FANDOMU	3
	Eva Hauserová - EGON NA SCESTÍ aneb Feministický komentář k Egonovým teoriím	4
	Eva Hauserová - VYKUKLENCI	5
	Eva Hauserová - OSLOVA JEDNOHO VÝROČÍ NA PLANETĚ OPTIMISTICKÝCH TŘESKŮ	7
	Vilma Kadlečková - ROZHOVOR S POČÍTAČEM	12
	Vilma Kadlečková - HRA NA DRAČÍ DOUPĚ	13
	Carola Giedermannová - ZATÍMCO OPICE...	16
	Marie Kovářová - BÍLÁ STOPA	24
	Katherine MacLeanová - NEOBVYKLÁ OBĚŤ	27

Vydává Sci-fi klub Möbius 2061 Domu kultury v Jihlavě
Vychází nepravidelně / Ilustrace: Jana Pohofelá, Fantasyka
a děti / Redakce: Miroslav Fišer, 588 41 Vyskytná nad Ji-
hlavou 83 / Distribuce: Dům kultury, Tolstého 2, 586 01
Jihlava / Náklad: 300 výtisků / Toto číslo bylo předáno
do tisku 15. května 1990 / Cena: 10,- Kčs

